

**Bestuurlijk en
Artistiek
Jaaroverzicht
onderdeel van
Jaarverslag 2018
Stichting
Haags Orgel Kontakt**

register

1. Algemene informatie	3
1.1. Basisgegevens:	3
1.2. Gegevens organisatie:.....	3
1.3. Doelstelling HOK	4
1.4. Participanten HOK.....	4
1.5. Huidige locaties HOK.....	4
1.6. Positionering HOK	4
2. Relatie Meerjarenbeleidsplan 2017-2020	5
2.1. Kernwoorden beleidsplan 2018	5
2.2. Inhoudelijke ambities 2018	5
3. Bestuurlijk jaaroverzicht 2018	6
3.1. Bestuursactiviteiten, vergaderingen, behandelde onderwerpen en memorabele zaken	6
3.1.1. Bestuursactiviteiten.....	6
3.1.2. Vergaderingen en overleg.....	7
3.1.3. Behandelde onderwerpen	7
3.1.4. Memorabele zaken	8
3.2. Plannen en invulling op bestuurlijk en organisatorisch gebied	8
3.2.1. Artistieke variatie en herkenbaarheid	9
3.2.2. Werkwijze en taak bestuur	9
3.2.3. Haags Orgel Kontakt als platform voor Haagse orgelcultuur	9
3.2.4. Aanstelling Stadsorganist.....	10
3.2.5. Brainstormsessie / Symposium orgelcultuur	10
3.2.6. Relatie met de achterban (de participanten)	10
3.2.7. Relatie met doelgroep (de concertbezoeker)	10
3.2.8. Relatie met de organisten	11
3.2.9. Relatie met de overheid (als subsidieverstrekker).....	11
3.2.10. Relatie met Jaarplan 2018 en meerjarenbeleidsplan	11
3.2.11. Relatie met Code Culturele Diversiteit	11
3.3. PR en publieksgerichte activiteiten	12
3.3.1. concertaankondigingen.....	12
3.3.2. HOK-folder.....	12
3.3.3. HOK-infoboekje 2018-2020.....	13
3.3.4. HOK-website.....	13
3.3.5. HOK op facebook.....	13
3.4. Kwantitatieve gegevens HOK concerten	13
3.4.1. gesubsidieerde concerten	13
3.4.2. niet gesubsidieerde concerten	14
3.4.3. themaconcerten	14
3.4.4. jaaroverzicht geprogrammeerde concerten.....	14
3.5. Educatieve activiteiten HOK	14
3.5.1. Informatie voorafgaand aan de concerten.....	14
3.5.2. Educatief (orgel)project voor de basisschool (Kinderproject)	14
3.5.3. 2e lustrum Kinderproject	16
3.5.4. 'Kom-in-de(orgel)kas(t)-dag' Grote Kerk	17
3.5.5. Financiering educatieve activiteiten	18
4. Artistiek jaaroverzicht 2018	19
4.1. Grote Kerk	19
4.2. Lutherse Kerk	21
4.3. Kloosterkerk.....	24
4.4. St. Jacobuskerk	25
4.5. Elandstraatkerk.....	27
4.6. Gotische Zaal.....	30
4.7. HOK Themaconcerten	32
4.8. Herdenkingen	34
4.8.1. Programmatisch herdenkingen	34
4.8.2. Persoonlijke herdenkingen.....	34
4.9. Toegang concerten.....	35
5. Financieel jaaroverzicht 2017	36
5.1. Financieel beleid.....	36
6. Samenvatting	37
6.1. Algemene informatie HOK	37
6.2. Relatie MJB 2017-2020.....	37
6.3. Bestuurlijk jaaroverzicht 2018.....	37
6.4. Artistiek jaaroverzicht 2018.....	39
6.5. Financieel jaaroverzicht 2018	40
6.6. Bijlagen	40

1. Algemene informatie

1.1. Basisgegevens:

Statutaire naam van het HOK is **Stichting Haags Orgel Kontakt**
Jaar van oprichting: 1973
KvK-nummer: 41151651
IBAN: NL97INGB0003417233 t.n.v. Stichting Haags Orgel Kontakt
Website: www.haagsorgelkontakt.nl
e-mailadres: info@haagsorgelkontakt.nl

Contactgegevens:

Henk Barnhard, secretaris
Burgemeester Patijnlaan 1096
2585 CE Den Haag
telefoon: 070 3664635 | 06 2518 6033
e-mailadres: hbarnhard@hetnet.nl

Aard van de Instelling:

Muziekinstelling / cultuur ondersteunende instelling / erfgoed

1.2. Gegevens organisatie:

De Stichting Haags orgel Kontakt (HOK) is een samenwerkingsverband met Participanten als leden en een bestuur als bestuursorgaan.

De organisatievorm, doelstellingen en middelen zijn vastgelegd in Statuten.

De organisatievorm is omschreven in een Huishoudelijk Reglement.

Organisatiestructuur is gebaseerd op vrijwilligerswerk en kent geen betaalde FTE's.

De financiële middelen van het HOK worden beheerd door een door het bestuur benoemde penningmeester die jaarlijks verantwoording aflegt van de inkomsten en uitgaven.

De bestuurssamenstelling was op 30 december 2018 als volgt:

Functie	Naam:	In functie sinds:	Termijn benoeming	Jaar van aftreden
Voorzitter	Hero de Boer	11-04-2011	4 jaar	2023
Secretaris/website-beheer	Henk Barnhard	05-09-2007	4 jaar	2020
Penningmeester	Gert Jan Hol	01-01-2003	4 jaar	2022
Bestuurslid / waarn. secretaris	Jannie Barnhard- Vink	09-12-2010	4 jaar	2020
Bestuurslid / facebook-beheer	Erik Bakker	22-09-2014	4 jaar	2022
Bestuurslid / waarn. penningmr	Jan Geelhoed	09-02-2015	4 jaar	2023
Bestuurslid / projectadviseur	Jan Flikweert	01-12-2018	4 jaar	2022
Artistiek adviseur	Jos Laus	17-11-2008	4 jaar	2020

Reglementair vindt benoeming plaats voor een periode van vier jaar, waarna eventuele herbenoeming onmiddellijk kan plaatsvinden.

Hero de Boer Henk Barnhard Jannie Barnhard Gert Jan Hol Jos Laus Erik Bakker Jan Geelhoed Jan Flikweert

In verband met de in 2020 verwachte mutaties in het bestuur, de noodzakelijke inwerkperiode en de aanloop naar het meerjarenbeleidsplan 2021-2024, is het bestuur eind 2018 uitgebreid met een nieuw bestuurslid.

1.3. Doelstelling HOK

Het doel van de stichting is het bevorderen van de orgelcultuur in Den Haag. (Statuten art. 2)
Het werkterrein van het HOK bestaat voornamelijk uit de Haagse binnenstad.

1.4. Participanten HOK

Het HOK is een samenwerkingsverband dat in 2018 bestond uit 6 zelfstandig participerende instellingen in de Haagse binnenstad. Te weten:

- **Stichting Orgelconcerten Grote Kerk Den Haag** - organist: Ben van Oosten
- **Stichting Cultuur en Muziek in de Lutherse Kerk** - organist: Sander van den Houten
- **Stichting Kunstcentrum Kloosterkerk** - organist: Geerten van de Wetering
- **Commissie Concerten St. Jacobuskerk** - organist: Jos Laus
- **Stichting Orgel Elandstraat** - concertorganist: Bert den Hertog - titulair organist: Ed van Aken
- **Stichting Muziek in de Gotische zaal** (van de Raad van State) - organist: Jos van der Kooy

1.5. Huidige locaties HOK

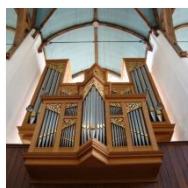
Het orgelpatrimonium van het Haagse centrum omvat meerdere vermaarde historische orgels. Zoals dat van de Lutherse Kerk en de Gotische zaal van de Raad van State, beide van de beroemde orgelmakers Bätz (resp. 1762 en 1842), de St Jacobuskerk met een orgel van Maarschalkerweerd/Adema (1884) en de Elandstraatkerk met een orgel van de Gebr. Franssen (1905). Maar ook belangrijke orgels van prominente 20^e-eeuwse orgelbouwers, zoals dat van de Kloosterkerk (Marcussen 1966) en Grote Kerk (Metzler 1971).

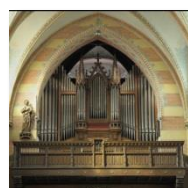
Grote Kerk

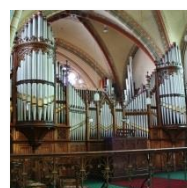
Lutherse Kerk

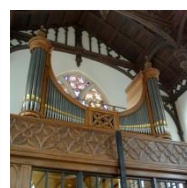
Kloosterkerk

St. Jacobuskerk

Elandstraatkerk

Gotische zaal

Daarnaast zijn, tijdens de 'HOK-Themaconcerten' nog andere orgels te beluisteren geweest, zoals het orgel van de **Oudkatholieke Kerk**, in 1726 gebouwd door de vermaarde orgelmaker Garrels; het orgel van de **Waalse Kerk**, in 1890 gebouwd door de beroemde Franse orgelbouwer Cavallé-Coll; en het orgel van de **Nieuwe Kerk**, in 1702 in opzet gebouwd door de orgelmaker Joannes Duyschot; Het orgel van de **Houtrustkerk** in 1937 gebouwd door de Duitse orgelbouwer Klais; het orgel van de **Bethlehemkerk**, aanvankelijk in 1972 voor de Julianakerk gebouwd door de orgelbouwer H.J. Vierdag en in 1997 overgeplaatst naar de Bethlehemkerk. Het orgel van de **Duitse Kerk**, in 1870 gebouwd door de orgelbouwer Pieter Flaes, is nog niet te horen geweest in een van de HOK-series, maar neemt wel een bijzondere plaats in binnen de Haagse orgelcultuur.

In 2018 is overleg gestart om tot een grotere samenwerking te komen met de **Waalse Kerk**. Wellicht zal dit resulteren tot een structurele samenwerking of zelfs participatie. Mogelijkheden voor meer samenwerking of participatie met de **Nieuwe Kerk** worden in 2019 onderzocht.

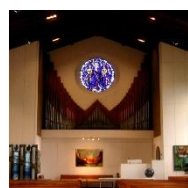
Oudkatholieke Kerk

Waalse Kerk

Nieuwe kerk

Houtrustkerk

Bethlehemkerk

Duitse Kerk

1.6. Positionering HOK

Het HOK weet zich geplaatst in het ruime kader van de vele cultuuraanbieders in Den Haag, maar neemt hierin wel een bijzondere plaats in:

- **als samenwerkingsverband**
Waarbij meerdere non-profit concertaanbieders participeren met een cultureel hoogstaand en uitgebreid concertaanbod in meerdere locaties;
- **als locatie gebonden concertaanbieder**
Waarbij het orgel, als locatie-gebonden muziekinstrument, bepalend is voor het hoofdaanbod van de concerten;
- **als cultureel erfgoed-bewaarder**
Waarbij het orgel als cultureel erfgoed, door promoten, (doen) onderhouden en gebruiken in locaties, die eveneens tot deze categorie behoren, dit cultuurbezit onder de aandacht van het publiek wordt gebracht en wordt bewaard voor het nageslacht;
- **als vrijwilligersorganisatie**
Waarbij de bestuurlijke en voor een groot deel ook de uitvoerende taken worden gerealiseerd door niet-betaalde vrijwilligers;
- **als educatieve organisatie**
Waarbij naast ouderen ook grote groepen jongeren betrokken worden bij het cultureel erfgoed en een cultuuruiting in Den Haag waarvan ze wellicht niet op andere wijze kennis van zullen of kunnen nemen.

2. Relatie Meerjarenbeleidsplan 2017-2020

Het Jaaroverzicht 2018 doet verslag van de activiteiten die zijn gebaseerd op het Jaarplan 2018 uitgaande van het Meerjarenbeleidsplan 2017-2020.

2.1. Kernwoorden beleidsplan 2018

- artistieke en bestuurlijke kwaliteit;
- krachtige positionering in culturele samenwerking;
- helder draagvlak in de stad;
- doorgaande cultuureducatie.

2.2. Inhoudelijke ambities 2018

In het Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 werden de inhoudelijke ambities van het HOK omschreven betreffen het continueren van het beleid met betrekking tot:

- het bestuurlijk en organisatorisch functioneren van het Haags Orgel Kontakt (HOK) als samenwerkingsverband en platform voor de orgelcultuur in Den Haag;
- het programmeren van (orgel)concerten op de huidige locaties met een duidelijk herkenbare profilering per locatie;
- het organiseren van, als regel, twee 'themaconcerten' per jaar op belangwekkende (bij voorkeur 'niet-HOK') orgels in Den Haag;
- het organiseren van educatieve projecten, waaronder de 'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag' en het jaarlijkse kinderproject over het orgel op meerdere Haagse scholen.
- het uitgeven van de 'HOK-orgel-brochure 2017-2020' en 'HOK-concertfolder' 2018;
- het informeren van de doelgroep middels de HOK website en andere media.

3. Bestuurlijk jaaroverzicht 2018

Dit Bestuurlijk, Artistiek en Financieel jaaroverzicht 2018 van de Stichting Haags Orgel Kontakt (HOK) is opgedeeld in drie onderdelen, te weten:

- **Hoofdstuk 3: het *Bestuurlijk jaaroverzicht***, waarin melding wordt gemaakt van het bestuurlijk reilen en zeilen van het HOK in 2018.
  - Bij pt.3.1. van het bestuurlijk jaaroverzicht zal verslag worden gedaan van de bestuursactiviteiten en vergaderingen die in HOK-verband zijn gehouden in 2018 en de onderwerpen die behandeld zijn;
  - Bij pt.3.2. worden de resultaten vermeldt van de plannen voor 2018 met betrekking tot de invulling van bestuurlijke activiteiten en de relatie met de doelgroepen, participanten, overheid en het jaarplan, maar ook m.b.t. Code Culturele Diversiteit;
  - Bij pt.3.3. zullen de activiteiten in 2018 m.b.t. de PR aan de orde komen;
  - Bij pt.3.4. wordt verslag gedaan van het kwantitatieve gedeelte van de concerten die 'onder de paraplu' van het HOK zijn georganiseerd, waarbij onderscheid zal worden gemaakt tussen gesubsidieerde- en niet gesubsidieerde concerten;
  - Bij pt.3.5. wordt verslag gedaan van de Educatieve activiteiten van het HOK;
- **Hoofdstuk 4: het *Artistiek jaaroverzicht***, waarin per HOK-locatie verslag wordt gedaan van het kwalitatieve- en artistieke gedeelte van de concerten die in 2018 binnen het HOK-samenwerkingsverband zijn georganiseerd in:
  - de Grote Kerk (pt.4.1);
  - de Lutherse Kerk (pt.4.2);
  - de Kloosterkerk (pt.4.3);
  - de St. Jacobuskerk (pt.4.4)
  - de Elandstraatkerk (pt.4.5) en
  - de Gotische zaal van de Raad van State (pt.4.6)

Voor 2018 is een aanvang gemaakt met het aanleveren (door de participanten) van het Artistiek jaaroverzicht op basis van een (door het bestuur opgesteld) format, waardoor meer eenduidigheid mogelijk is dan voorgaande jaren.

- **Hoofdstuk 5: het *Financieel jaaroverzicht***, waarin verslag wordt gedaan van de financiële gang van zaken van het HOK in 2018. Dit financieel jaaroverzicht zal als aparte bijlage bij het bestuurlijk-, artistiek- en financieel jaaroverzicht verschijnen.
- **Hoofdstuk 6: een korte *Samenvatting*** van dit jaaroverzicht 2018.
- In de **Bijlagen** wordt de informatie verstrekt die van belang is voor dit jaaroverzicht. Hierin wordt begrepen:
  - het **Financieel jaaroverzicht** 2018 (.. pagina's)
  - het **Schema concerten** 2018 (.. pagina's)
  - de **Bestuursverklaring** jaaroverzicht 2018 (1 pagina)
  - het ingevuld **format prestatiegegevens** HOK 2018 (2 pagina's)

3.1. Bestuursactiviteiten, vergaderingen, behandelde onderwerpen en memorabele zaken

Binnen het samenwerkingsverband van het HOK participeerden in 2018 zes zelfstandige cultuuraanbieders, die ieder een eigen bestuursorganisatie hebben. Bestaande uit niet betaalde bestuursleden en een organist/adviseur die een dienstverband heeft met de locatie of kerk van waaruit de betreffende participant opereert.

Aan het samenwerkingsverband wordt leiding gegeven door het bestuur van het HOK, dat eveneens uit niet betaalde vrijwilligers bestaat.

3.1.1. Bestuursactiviteiten

De activiteiten die het bestuur ontplooit hebben allen tot doel de orgelcultuur in Den Haag te bevorderen, met name middels het samenwerkingsverband van het HOK.

Uitgangspunt is steeds dat het bestuur als geheel optreedt, visie ontwikkelt en besluiten neemt.

Hiertoe worden o.a. vergaderingen belegd in 'smal verband' met het bestuur, in 'breed verband' met het bestuur en de participanten en in 'micro verband' met, en door, vertegenwoordigers van het bestuur en alleen de organisten/adviseurs en/of derden.

3.1.2. Vergaderingen en overleg

In 2018 is onder verantwoording van het HOK 6 maal samengekomen als bestuur in 'smal verband', 2 maal met de participanten in 'breed verband' en 1 keer met de alleen de organisten/adviseurs van de participanten en een afvaardiging van het bestuur.

De vergaderdata waren:

- maandag 5 februari 2018: bestuursvergadering
- woensdag 18 maart 2018: participanten overleg
- maandag 7 mei 2018: bestuursvergadering
- maandag 2 juli 2018: bestuursvergadering
- dinsdag 3 juli 2018: organistenoverleg
- maandag 17 september 2018: bestuursvergadering
- maandag 1 oktober 2018: bestuursvergadering
- woensdag 14 november 2018: participanten overleg
- maandag 10 december 2018: bestuursvergadering

Daarnaast is er in 2019 nog overleg geweest op:

- 24 januari, 11 maart, 3 juli, 11 september en 1 november met de beleidsmedewerker cultuur van de gemeente Den Haag;
- 20 april: overleg projectteam Kinderproject met Coen Wolfram van KOO;
- 9 april: overleg projectteam Kinderproject met Coby Wisse van Cultuurschakel;
- 26 september en 20 november: overleg met Jan Flikweert i.v.m. zijn toetreden tot het HOK-bestuur;
- 22 november: overleg met Jeroen Koopman i.v.m. zijn masterscriptie Jeugdeducatie;
- 28 november: overleg met de organist van de Waalse Kerk (WK) i.v.m. een te organiseren HOK-themaconcert en de wens m.b.t. meer samenwerking WK-HOK

I.v.m. het ontwikkelen van het Beleidskader voor het Meerjarenbeleidsplan 2021-2024 door de gemeente Den Haag zijn er 5 Themagesprekken en een Stadsgesprek georganiseerd door de gemeente:

- 15 oktober - thema: *De veranderende Stad*
- 29 oktober - thema: *Inclusie en het brede bereik van cultuur*
- 12 november - thema: *Bedrijfsvoering in de cultuursector*
- 19 november - thema: *Cultuureducatie*
- 26 november - thema: *Samenwerking in de cultuursector*
- 3 december: *Stadsgesprek Cultuur*

Al deze gesprekken (m.u.v. 29 okt. i.v.m. ziekte) zijn bezocht door een afvaardiging van het bestuur.

Op 31 augustus hebben twee bestuursleden (HB en JBV) deelgenomen aan een Symposium over Cultureel erfgoed, dat werd gehouden in Maastricht.

Eind 2017 is een vergaderschema voor 2018 vastgesteld en vrijwel geheel gevolgd. Twee weken voor iedere vergadering worden uitnodigingen en vergaderagenda's per e-mail verzonden aan alle deelnemers.

De voorzitter van het HOK heeft als regel de leiding over de HOK-vergaderingen. Van iedere vergadering wordt een verslag opgemaakt, dat in de volgende vergadering wordt vastgesteld. Bij ieder verslag wordt steeds een actie- en besluitenlijst gevoegd. Alle verslagen worden per e-mail (als Pdf-bestand) verstuurd naar de alle deelnemers en zijn als WORD-bestand en Pdf-bestand en in papieren versie opgeslagen.

3.1.3. Behandelde onderwerpen

In 2018 zijn in het overleg de volgende onderwerpen behandeld:

- **Bestuurszaken:** Punten van overleg waren: goede taakverdeling; uitbreiding bestuur i.v.m. te verwachten mutaties in 2020; opstellen en vaststellen jaarverslag 2017; opstellen en vaststellen jaarplan 2019, voorbereiding MJB 2021-2024; afhandeling correspondentie; gevolgen HOK m.b.t. de regelgeving Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG);
- **Visie en beleid:** Overleg- en actiepunten waren: opstellen-/vaststellen visie en beleid; positionering HOK; cultureel ondernemerschap; cultureel draagvlak; Code Culturele Diversiteit (CCD) en Governance Code Cultuur (GCC); standpuntbepaling m.b.t. Stadsorganist; perspectieven m.b.t. organiseren 'brainstormsessie' of symposium HOK; opstellen-/vaststellen jaarplan 2019;
- **Participatie:** Gesprekspunten waren: functioneren bestuur/participanten; verzoek Waalse Kerk m.b.t. meer samenwerking/participatie HOK; mogelijkheden voor samenwerking in Haagse regio;
- **Concerten:** Besproken punten waren: kwaliteit concertaanbod; coördinatie en programmering concerten; voorbereiding en organisatie themaconcerten;
- **PR:** Actiepunten waren: opstellen/uitbrengen HOK-folder; gezamenlijke publieksinformatie en reclame; HOK website/facebook activiteiten;
- **Educatie:** Actiepunten waren: het uitbrengen van nieuw lesmateriaal (boekje en PowerPointpresentatie) voor het educatief (orgel)project voor de basisschool; gang van zaken en de bemensing van dit project; gang van zaken en organisatie van de 'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag' Grote Kerk;

3.1.4. Memorabele zaken

In 2018 hebben zich meerdere momenten van bijzondere betekenis voor gedaan:

- **Stadspenning voor HOK-secretaris Henk Barnhard**
Op de laatste excursieochtend van 2018 werd door wethouder Cultuur Joris Wijsmuller de Haagse stadspenning overhandigd aan Henk Barnhard o.a. voor het werk als initiator en organisator van het HOK-Kinderproject dat in 2018 voor het 10e jaar werd gehouden. Maar ook voor de vele jaren vrijwilligerswerk in kerk en maatschappij. Ook zijn vrouw Jannie, eveneens zeer actief in het Kinderproject, werd opgenomen in het 'eerbetoon'.
- **Memorabele zaken in de privésfeer**
Ook in de privésfeer van de participanten en bestuursleden van het HOK vonden zowel aangename als droevige gebeurtenissen plaats die meer of mindere aandacht kregen. Zo vierden Henk en Jannie Barnhard in 2018 hun 45-jarig huwelijksfeest, maar werden ook geconfronteerd met het plotselinge overlijden van de broer van Henk op 8 maart.
- **Opheffen Stichting Grote Kerk**
Een memorabele zaak is tevens het feit dat HOK-participant Stichting Orgelconcerten Grote Kerk (SOGK) werd geconfronteerd met het feit dat de Stichting Grote Kerk (SGK), beheerder van dit gebouw, haar activiteiten beëindigt per 1 jan. 2019, waardoor de concert- en activiteitenplanning voor 2019 ernstig in gevaar kan komen. Gelukkig konden met de eigenaar van de Kerk, de Protestantse gemeente Den Haag, na enige tijd goede afspraken gemaakt worden m.b.t. de voortgang van de activiteiten van de SOGK. M.b.t. het dagelijkse beheer van de Grote Kerk, na het beëindigen van de SGK, zal nog het nodige overleg plaatshebben.
- **Geerten van de Wetering wint 'Haarlem'**
Geerten van de Wetering, organist van de Kloosterkerk, wint op 20 juli zowel de juryprijs als de Flentrop-publieksprijs van het 52e 'Internationaal Orgel improvisatie-concours Haarlem'. Voorwaar een schitterende prestatie die alle lof verdient.

3.2. Plannen en invulling op bestuurlijk en organisatorisch gebied

Het bestuur van het Haags Orgel Kontakt heeft zich, evenals voorgaande jaren, ingezet om te kunnen inspelen op huidige en te verwachten ontwikkelingen in het culturele veld. Daarom heeft er regelmatig beraad plaats gevonden over mogelijkheden en kansen binnen het kader van bestuursvorm en organisatorisch concept.

Ook de werkwijze en het werkgebied van het HOK en het bestuur zijn regelmatig onderwerp van onderzoek en bespreking geweest. Waarbij de volgende punten aan de orde kwamen:

3.2.1. Artistieke variatie en herkenbaarheid

De duidelijke herkenbaarheid van de artistieke programmering per locatie kon ook in 2018 verwezenlijkt worden door onderstaande profilering:

- In de **Grote Kerk**, de 'hoofdkerk' van de stad, wordt het internationale karakter van Den Haag vorm gegeven door het jaarlijks terugkerende 'Internationale Orgelfestival Grote Kerk Den Haag', waarbij befaamde organisten uit binnen- en buitenland worden uitgenodigd;
- De **Lutherse Kerk**, met het mondiaal beroemde Bätz orgel, is een belangrijk orgelcentrum waar een rijke schakering van orgelmuziek over vele eeuwen tot klinken kan worden gebracht. Dit wordt tot uiting gebracht met de concerten voor orgel-solo en koorwerken, die afwisselend op de laatste zaterdag van iedere maand plaatsvinden;
- In de **Kloosterkerk** klinkt regelmatig nieuwe, weinig geprogrammeerde muziek, met name door de gedreven inzet van de participant en haar organist en de heldere flexibele klank van het orgel. Daarnaast is de Kloosterkerk, bij de Lunchconcerten, een podium voor (jonge) ensembles en vocale en instrumentale solisten;
- De **St. Jacobuskerk** is, door de aard van het symfonische orgel, zeer geschikt voor de uitvoering van Franse, en Duitse symfonische muziek en sacrale muziek met een vaak sacrale achtergrond, die er dan ook veelvuldig geprogrammeerd worden;
- De **Elandstraatkerk** heeft de ambiance van een Franse kathedraal. Het orgel is uitermate geschikt voor de uitvoering van symfonische composities uit de Franse, Duitse, en Engelse 19^e-eeuwse traditie. Werken die daar dan ook regelmatig klinken, o.a. tijdens het Internationaal Symfonisch Orgelfestival dat jaarlijks plaats vindt. Waarbij nationale en internationale organisten van naam optreden. Deze participant is op 1 jan. 2018 toetreden tot het samenwerkingsverband van het HOK.
- De **Gotische zaal** leent zich, door het orgel, de ambiance en specifieke akoestiek erg goed voor de kamermuziek-geënte werken die er worden uitgevoerd en is zo een uitgelezen (oefen)podium voor jonge muzikanten van het Kon. Conservatorium en het Prinses Christina Concours die optreden tijdens de lunchconcerten die twee maal per maand georganiseerd worden.

3.2.2. Werkwijze en taak bestuur

Het bestuur van de Stichting Haags Orgel Kontakt is in 2018 uitgebreid naar 8 personen (7 bestuursleden en 1 adviseur), om beter te kunnen inspelen op de te verwachte werkzaamheden, maar ook om toekomstige mutaties mogelijk te maken.

Alle bestuursleden verrichten hun werk op basis van vrijwilligheid en ontvangen geen betaling maar kunnen eventueel gemaakte kosten declareren.

Wel is er reeds nagedacht over een reële vergoeding voor werkzaamheden en projecten die een professionele aanpak behoeven en uitstijgen boven het niveau van 'normaal' vrijwilligerswerk.

De huidige bestuursvorm, waarbij de Stichting Haags Orgel Kontakt (HOK) fungeert als een 'parapluorganisatie' met zes zelfstandige opererende participanten en een bestuur dat coördinerend en sturend optreedt, is vastgelegd in de Stichtingsstatuten.

De 'bestuurlijk gang van zaken' zijn vastgelegd in een Huishoudelijk Reglement dat, wanneer nodig mee-evalueert met de actuele ontwikkelingen.

3.2.3. Haags Orgel Kontakt als platform voor Haagse orgelcultuur

Voorgaande jaren is door het bestuur reeds de wenselijkheid uitgesproken om uit te groeien naar een breed '**platform voor de Haagse orgelcultuur**' waarbij meerdere Haagse orgelconcert-aanbieders zich kunnen aansluiten of deelnemen in het samenwerkingsverband van het HOK. Meer samenwerking in Den Haag op het gebied van de orgelcultuur is dan mogelijk.

In het afgelopen jaar zijn besprekingen geweest met een afvaardiging van de Waalse Kerk om meer samenwerking mogelijk te maken. Deze besprekingen zijn nog niet afgerond en zullen in 2019 worden voortgezet.

3.2.4. Aanstelling Stadsorganist

Het HOK-bestuur werd benaderd door een externe relatie met het verzoek zich in te zetten voor de aanstelling (door de gemeente) van een Haagse Stadsorganist. Gesteld werd dat daarmee de Haagse orgelcultuur weer nieuw leven zou worden ingeblazen.

Het bestuur heeft dit punt uitvoerig overwogen en ook in het participantenoverleg aan de orde gesteld. De uiteindelijke conclusie was dat het HOK in feite functioneert als stadsorganist en dat die functie dus overbodig is. De aanstelling van een stadsorganist naast het HOK zou alleen maar verstorend en vertragend werken op de huidige (goede) relatie met de participanten en de gemeente. Deze conclusie is ook gedeeld met de gemeente, die ook reeds benaderd was door bedoelde relatie.

Ook met de gemeente zijn meerdere overlegbijekomsten geweest waarin het punt van de stadsorganist uitvoerig is besproken. Hieruit bleek dat de gemeente het HOK graag als gesprekspartner ziet m.b.t. Haagse orgelzaken. Hoewel geen tegenstander van een eventuele aanstelling van een Haagse Stadsorganist (Den Haag kent wel een Stadsbeiaardier) zal een event. aanstelling alleen op verzoek en met medewerking van het HOK plaatsvinden. Het zou in dat geval gaan om een onbezoldigde functie.

Uiteindelijk is in gezamenlijk overleg besloten niet over te gaan tot verdere stappen in de richting van een Haagse Stadsorganist.

3.2.5. Brainstormsessie / Symposium orgelcultuur

Tijdens het overleg rond een event. aanstelling van een Stadsorganist en de ontwikkelingen naar een nieuw Meerjarenbeleidsplan (MJB 2021-2024), werd door de gemeente aan het HOK de suggestie meegegeven op korte termijn een 'brainstormsessie' te organiseren waarin de mogelijkheden, kansen en uitdagingen rond de Haagse orgelcultuur aan de orde konden komen, maar ook nieuwe ideeën een kans zouden krijgen of ontwikkeld konden worden.

Ook dit punt werd uitvoerig binnen het bestuur en met de participanten besproken. Uiteindelijk werd geconcludeerd dat realisatie op korte termijn niet haalbaar was. Mede omdat dit een goede voorbereiding zou vergen, waar meer tijd voor nodig was.

Omdat het idee van gezamenlijk nadenken en visie ontwikkelen over de orgelcultuur in Den Haag (en de Haagse regio) wel als positief opbouwend werd gezien is besloten plannen te ontwikkelen voor het organiseren van de Symposium over de orgelcultuur in Den Haag. Dit symposium zal op zijn vroegst in 2020 kunnen plaats vinden.

3.2.6. Relatie met de achterban (de participanten)

Binnen het samenwerkingsverband van het HOK hebben alle participanten een zelfstandige rol met betrekking tot het organiseren van de 'eigen' concerten. Dit werkt uitstekend en het HOK wil dat ook graag zo houden.

De ondersteunende en coördinerende rol en een duidelijk herkenbare PR van de 'koepelorganisatie', die het HOK wil zijn, is ook in 2018 voortgezet. Evenals de gemeenschappelijke visie, beleids- en besluitvorming.

Het participantenoverleg in maart en november heeft hierin een belangrijke en doorslaggevende rol gespeeld.

3.2.7. Relatie met doelgroep (de concertbezoeker)

Het onderhouden van contacten is een belangrijk element in de relatie met de doelgroep, de concertbezoeker. Persoonlijk contact vond als regel plaats tijdens concerten, die ook door het HOK-bestuur zo vaak als mogelijk is worden bezocht.

Maar ook PR is een belangrijk element in deze relatie.
Ook in 2018 werden de reeds bestaande PR-mogelijkheden zo veel mogelijk benut.

De website van het HOK en de actieve en actuele Facebook-pagina bieden daarvoor goede mogelijkheden. In hoofdstuk 3.3. PR en publieksgerichte activiteiten wordt daar uitgebreider verslag van gedaan

3.2.8. Relatie met de organisten

Ook in 2018 was de artistieke uitvoering in handen van de organisten die als titularis en artistiek adviseur betrokken waren bij de realisatie en uitvoering van de concerten van de participanten van het HOK. De samenwerking met de organisten is ook in 2018 zeer goed verlopen. Niet alleen bij het participantenoverleg maar ook daarbuiten. Tijdens een speciaal 'organistenoverleg' kon met het bestuur overlegd worden over de visie en opzet van de concertprogrammering.

Het HOK prijst zich gelukkig met nationaal en mondiaal bekende organisten.

Ook in 2018 waren dit: **Ben van Oosten** (Grote Kerk); **Geerten van de Wetering** (Kloosterkerk); **Jos Laus** (St. Jacobuskerk); **Jos van der Kooy** (Gotische zaal Raad van State); **Sander van den Houten** (Lutherse Kerk) en **Bert den Hertog** (Elandstraatkerk)

v.l.n.r.: Ben van Oosten, Sander van den Houten, Geerten van de Wetering, Jos Laus, Bert den Hertog, Jos van der Kooy

Uiteraard hebben aan de concerten in 2018 meerdere organisten uit binnen- en buitenland hun medewerking verleend als concertgever.

In het Artistiek jaarverslag zal hieraan ruimere aandacht worden geschonken.

3.2.9. Relatie met de overheid (als subsidieverstrekker)

Een goede relatie met de plaatselijke overheid is door het HOK altijd van grote waarde geacht. Ook in 2018 is deze goede relatie gecontinueerd.

In 2018 heeft vijf maal overleg plaats gevonden met de beleidsmedewerker Cultuur van de gemeente Den Haag. I.v.m. het vertrek van de 'oude' en komst van een 'nieuwe' beleidsmedewerker, maar tevens i.v.m. het overleg rond de stadsorganist, werden een aantal van deze gesprekken ook bijgewoond door de teamleider. Deze gesprekken hebben steeds plaatsgevonden in een constructieve en prettige sfeer.

Ook met de andere subsidieverstrekkers waar het HOK regelmatig aanklopt was in 2018 een goede relatie mogelijk. Dit gebeurt mede door een regelmatige berichtgeving en rapportage over nog in uitvoering zijnde- en reeds afgesloten projecten.

3.2.10. Relatie met Jaarplan 2018 en meerjarenbeleidsplan

Op basis van het **Meerjarenbeleidsplan 2017-2020** is een **Jaarplan 2018** opgesteld met de meer specifieke plannen voor 2018. Dit Jaarplan is ingediend bij de Gemeente Den Haag en gepresenteerd aan de participanten. Het jaarplan 2018 is te downloaden vanaf de HOK-website.

3.2.11. Relatie met Code Culturele Diversiteit

Het HOK heeft in het MJBP 2017-2020 aangegeven de Code Culturele Diversiteit (CCD) te willen volgen. Bij de drie kernwoorden in de CCD, Programma, Publiek en Partners is het volgende op te merken:

- **Programma**
De programmering van de concerten die 'onder de paraplu' van het HOK worden gegeven hebben een duidelijk herkenbare profilering per locatie, waarbij het karakter van het betreffende orgel en de locatie leidraad zijn. Deze programmering betreft vooral concerten voor orgel solo, maar kent ook zogenaamde 'orgel+' concerten, waarin het

orgel een begeleidende of ondersteunende rol heeft naast instrumentale en/of vocale solisten en/of ensembles.

- **Publiek**

Het is het streven van het HOK om cultureel dienstbaar te zijn voor een zo breed mogelijk publiek, van jong tot oud. Helaas moet worden geconstateerd dat het imago van het pijporgel een hoge drempel lijkt op te werpen voor veel, met name, jonge mensen.

Door actief jaarlijks educatieprojecten voor de jeugd en de Haagse burgerij te organiseren (HOK Educatief (orgel)project voor de basisschool en 'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag') hoopt het HOK het orgel, als instrument, toegankelijker te maken.

Het enthousiasme waarmee aan de educatieve projecten wordt deelgenomen geeft hoop voor de toekomst.

- **Partners**

Omdat het HOK een samenwerkingsverband is van concertaanbieders, is 'partnerschap' een van de basiseigenschappen van het HOK. Ook in het kader van de educatieve projecten wordt nauw samengewerkt met Het KOO (voorheen Koorenhuis) en Cultuurschakel. Samenwerking met andere orgelconcert-aanbieders in Den Haag vindt reeds plaats en zal verder geoptimaliseerd worden. Streven is dat het HOK uiteindelijk zal fungeren als 'Orgelplatform' voor heel de stad.

In het te organiseren Symposium over de Haagse orgelcultuur zullen naar verwachting meer ideeën en suggesties worden gedaan die verder uitgewerkt kunnen worden.

3.3. PR en publieksgerichte activiteiten

Het is van groot belang dat concerten voortijdig en juist worden aangekondigd. Niet alleen in het belang van de trouwe concertbezoeker, maar zeker ook om de incidentele bezoeker of 'aspirant concertganger' naar een concertlocatie te krijgen.

Het HOK hanteert verschillende methoden van PR en publiciteit, te weten:

3.3.1. concertaankondigingen

De concerten die in het kader van de samenwerking binnen het HOK worden gegeven worden aangekondigd middels **concertaffiches** die een plaats krijgen in en aan de HOK-locaties. Als regel heeft het HOK-bestuur daarin, in samenwerking met de betreffende participant, een belangrijke rol.

Concertaankondigingen worden als regel ook geplaatst in de landelijke orgelbladen en orgelwebsites. Helaas wordt aangeleverde kopij in de plaatselijke pers nauwelijks of niet opgenomen. Ook hierin wreekt zich het onterechte imago van het orgel als kerkelijk en saai instrument

3.3.2. HOK-folder

Het HOK geeft al vele jaren een jaarlijks concertoverzicht uit: de **HOK-folder**. Deze folder wordt uitgereikt bij ieder HOK-concert, maar ook is mee te nemen bij openbare plaatsen als de VVV, bibliotheken en andere plaatsen waar potentiële concertbezoekers kunnen komen.

In 2018 is de HOK-folder in twee versies uitgebracht: een voor de specifieke Orgelconcerten in de middag- en avonduren en een voor de Lunchpauzeconcerten.

Ieder in een oplage van 4000 exemplaren, die allen hun weg naar de concertbezoeker hebben gevonden. Waarbij moet worden opgemerkt dat niet bij iedereen duidelijk was dat het om verschillende folders ging. Iets wat heeft doen besluiten weer terug te keren naar een folder voor zowel de middag-/avond-orgelconcerten als de lunchconcerten.

In 2018 is tevens het idee ontstaan om jaarlijks een concertbrochure uit te geven waarin meer aandacht zal kunnen zijn voor meer concertinformatie zoals programmering, de concertgevers, de orgels en een meer op thema's gerichte benadering van de opzet.

Omdat dit idee nog niet gerealiseerd kon worden voor 2019 zal de verder uitwerking in dat jaar plaatsvinden met, naar verwachting, realisatie in 2020.

3.3.3. *HOK-infoboekje 2017-2020*

Het in 2017 uitgegeven Info-boekje met veel informatie over de locaties, de orgels en orgeldisposities, wordt door de concertbezoekers erg op prijs gesteld en is in 2018 ook steeds beschikbaar geweest in de HOK-locaties en op meerdere plaatsen zoals de VVV en Openb. Bibliotheek.

3.3.4. *HOK-website*

De eigen website van het HOK wordt beheerd door de HOK-secretaris/webmaster. Op de website worden de HOK-concerten aangekondigd inclusief concertprogramma's en informatie over concertgevers. Ook is er uitvoerige informatie te vinden over de locaties, orgels en orgeldisposities. Maar ook over de educatieve- en andere HOK-activiteiten. De HOK-website heeft inmiddels een vaste en gewaardeerde plaats verworven als informatiebron voor het orgelbezit van de Haagse binnenstad.

3.3.5. *HOK op facebook*

De laatste jaren werd steeds meer aandacht besteed aan het vooraf informeren van de concertbezoeker over de te verwachten concerten middels affiches, flyers, de HOK-folder en -website. Maar ook d.m.v. de digitale maandelijkse HOK-nieuwsbrief. Het HOK is echter ook actief op facebook en heeft daarbij een groot aantal volgers. Ook in 2018 is van al deze informatiemedia zo frequent, adequaat en actueel mogelijk gebruik gemaakt.

3.4. *Kwantitatieve gegevens HOK concerten*

In 2018 zijn in HOK-verband totaal 81 concerten georganiseerd (zowel lunchconcerten als middag- of avondconcerten), waarvan 53 voor orgel solo of in combinatie met vocale of instrumentale solisten (ook wel orgel+ genoemd).

Van deze 53 orgel/orgel+ concerten werden er 16 gesubsidieerd via de HOK subsidie (zie schema). Voor de overige 37 is op andere wijze financiering gezocht.

Van de totaal 81 concerten waren er 62 gratis toegankelijk (w.o. 48 lunchconcerten)

3.4.1. *gesubsidieerde concerten*

De middels het HOK gesubsidieerde concerten werden gegeven in:

Locatie:	Data gesubsidieerde concerten:	Concerten met HOK-subsidie	Totaal betalende bezoekers:	Totaal niet betalende bezoekers	Tot. Aantal bezoekers
Grote Kerk	21, 23 en 25 augustus	3	297	50	347
Lutherse Kerk	27 januari; 17 maart en 28 juli	3	-	195	195
Kloosterkerk	14 april, 10 november en 8 december	3	149	46	195
St. Jacobuskerk	21 april, 19 mei en 15 juni	3	-	56	56
Elandstraatkerk	2, 9 en 23 juni	3	67	30	97
Nieuwe Kerk	20 januari (HOK-themaconcert)	1	55	9	64
Totalen		16	568	386	954
Gotische Zaal	Alleen lunchconcerten	0	NVT	120	120

De Gotische Zaal heeft aangegeven geen noodzaak te kennen om te delen in de subsidie via het HOK. In goed overleg is besloten deze subsidie te bestemmen voor de overige participanten. Mede i.v.m. de aanwezige tekorten bij de participanten.

Een compleet overzicht van bezoekersaantallen wordt gegeven in het als bijlage aangeleverde formulier PG 456 PROG 2017

3.4.2. *niet gesubsidieerde concerten*

In alle HOK-locaties werden in 2018 veel meer orgelconcerten georganiseerd dan de 16 concerten waarvoor het HOK subsidie ontvangt van de gemeente Den Haag. Daarnaast zijn, tijdens lunchconcerten, nog vele uitvoeringen geweest met ensembles en/of vocale of instrumentale concertgevers.

HOK-Locatie:	Data niet gesubsidieerde orgelconcerten: (incl. Lunchpauzeconcerten met orgel)	Middag/ avond concerten	Lunch- concerten met orgel:
Grote Kerk	6, 13, 20 en 27 juli en 3,10 en 17 aug.	-	7
Lutherse Kerk	12, 19, 26 mei, 14 juli, 29 sept. en 24 okt.	6	-
Kloosterkerk	3 jan, 7 en 21 maart. 4, 18 juli, 1, 15, 20 augustus	-	8
St. Jacobuskerk	11 maart, 10 november en 16 december	3	-
Elandstraatkerk	28 april, 16 juni en 15 september	3	-
Gotische Zaal	10 jan, 14 febr. 14 mrt, 11 apr, 9 mei, 13 jun, 12 sept, 10 okt, 14 nov en 12 dec.	-	10
Totalen		12	24

Totaal werden in 2018 door de HOK-participanten 24 middag-/avondconcerten en 50 lunchconcerten georganiseerd, waarvan totaal 25 met orgel. Er werden 25 concerten georganiseerd met alleen ensembles of instrumentale/vocale solisten. Dit betrof met name lunchconcerten in de Kloosterkerk en Gotische Zaal.

3.4.3. *themaconcerten*

Jaarlijks worden door het HOK bestuur als regel twee Thema-concerten georganiseerd op een 'niet HOK locatie' en gebaseerd op een bepaald thema.

In 2018 werd alleen een HOK-themaconcert georganiseerd in de Nieuwe Kerk onder de titel 'Popmuziek in een Klassiek jasje'. Dit bijzondere concert werd gegeven door de sopraan Marjon Strijk en de organist Henk Veldman. (zie verder het Artistiek Verslag)

3.4.4. *jaaroverzicht geprogrammeerde concerten*

Het totale jaaroverzicht van de 'onder de HOK-paraplu' georganiseerde concerten in 2018 is weergegeven in bijlage 2

Het artistiek jaaroverzicht 2018 met de integrale bijdragen van de HOK-organisten in weergegeven in hoofdstuk 4.

3.5. *Educatieve activiteiten HOK*

Informatie en educatie maken reeds lange tijd deel uit van de activiteiten van het HOK. Ook in 2018 was dit het geval op meerdere fronten, zoals:

3.5.1. *Informatie voorafgaand aan de concerten*

Ook in 2018 zijn voorafgaande aan de concerten, korte toelichtingen gegeven over de te spelen werken. Dit werd als regel gedaan door iemand van de organisatie en/of de concertgever.

Bij de concerten in het kader van het Internationaal Orgelfestival Grote Kerk, en het Internationaal Symfonisch orgel Festival Elandstaatkerk, werd gebruik gemaakt van een groot beamerschermb, waardoor men de verrichtingen van de organist aan de klavieren kon volgen. Door veel concertbezoekers is ook dit als educatief ervaren.

3.5.2. *Educatief (orgel)project voor de basisschool (Kinderproject)*

Vanaf 2009 organiseert het HOK jaarlijks een educatief orgelproject voor de basisschool (het 'Kinderproject') In 2018 heeft dit project voor het 10^e jaar plaats gevonden.

Voor de selectie van- en de coördinatie met de scholen tekende ook in 2018 het KOO (Kunst Onderwijs Organisatie, voorheen 'Koorenhuis') waarmee voorafgaand ook weer overleg heeft plaats gevonden.

Het project bestaat uit meerdere onderdelen:

- **Lesmateriaal** voor in de klas met behulp van door het HOK zelf ontwikkelde lesboekje **'Muziek uit een gebouw' -het orgel-** met een 'lesverhaal', werk/invulbladen per hoofdstuk en antwoordbladen en een 'Moeilijke woorden lijst' aan het eind van het boekje. Voor de leerkracht is er een **'Toelichting op de les'**. Dit lesmateriaal kan door de eigen groepsleerkracht of muziekdocent in 4 tot 8 lesjes behandeld worden.
- **Gastles** in de klas. Waarbij het Educatieteam langs komt met een leerzame **PowerPointpresentatie**, die gepresenteerd kan worden op het digitale schoolbord dat bij iedere klas aanwezig is.
- Spannende excursie naar het orgel van de Kloosterkerk als afsluiting van het project, waar de kinderen zelf ervaren wat in het lesboekje verteld werd. Naast het Educatieteam is natuurlijk ook 'meneer Jos', de organist uit het lesverhaal, aanwezig is.

Het gehele project, inclusief het lesmateriaal, brengt geen kosten voor de school met zich mee. Uitgangspunt is dat de kinderen de lesboekjes mee naar huis mogen nemen.

Begin 2018, voorafgaand aan de lessen in de klas, zijn alle scholen bezocht door het Educatieteam om het lesmateriaal af te geven en event. verdere afspraken te maken.

In 2018 hebben totaal zo'n 153 leerlingen uit 7 lesgroepen van 5 scholen deel genomen aan het project.

De gastlessen

Alle lesgroepen zijn in de periode voorafgaande aan de excursie bezocht door het Educatieteam voor de gastles in de klas. Het Educatieteam werd ook in 2018 gevormd door Henk en Jannie Barnhard, aangevuld met Ed van Aken (die in dat jaar aan het team was toegevoegd)

Tijdens de gastles in de Kon. Beatrixschool op 6 maart werden Henk en Jannie weggeroepen i.v.m. een ernstige situatie rond Joost, de broer van Henk. Joost is op 8 maart in het ziekenhuis overleden als gevolg van een ernstig infarct van de halsslagader. Ondanks deze bijzondere situatie hebben beiden het project toch willen en kunnen afmaken.

De deelnemende scholen waren:

School	Aantal leerlingen	Datum gastles:	Datum / tijden excursie:
Bassischool Cosmicus 's Gravenzandelaan 262	groep 6: 20 II	20 februari	5 maart 9:15 - 10:15 uur
Eerste Ned. Buitenschool Doorniksestraat 28	groep 6a/7a: 15 II groep 6b/7b: 15 II	19 februari 19 februari	5 maart 10:30 - 11:30 uur
IKC Bamboe Bentelostraat 53	groep 6a: 17 II groep 6b: 23 II	24 april 24 april	12 maart 09:15 - 10:15 uur 19 maart 09:15 - 10:15 uur
Kon. Beatrixschool Saenredamstraat 4	groep 6a: 18 II groep 6b: 16 II	6 maart 06/03 + 17/04	12 maart 10:30 - 11:30 uur 19 maart 10:30 - 11:30 uur
Oranje Nassauschool Weissenbruchstraat 119	groep 6: 29 II	20 maart	26 maart 09:45 – 11:00 uur

* De Kon. Beatrixschool werd 2 maal bezocht voor een gastles omdat de 1e maal plotseling onderbroken moest worden i.v.m. een ernstige privé aangelegenheid.

De excursies

De excursies naar de Kloosterkerk konden op de afgesproken dagen en tijdstippen plaatsvinden en verliepen allen goed. De leerlingengroepen kwamen in de meeste gevallen met het openbaar vervoer en werden, naast de groepsleerkracht(en) als regel tevens begeleid door een of meer ouders.

Bij de excursies in de Kloosterkerk werd weer het vertrouwde format gevolgd: per maandagochtend 2 lesgroepen na elkaar. Met een start op 9.15 uur en 10.30 uur. De excursies duurden ca 60 min. waarin, na een gezamenlijk ontvangst in de kerkzaal en het 'experiment' rond de akoestiek (en de nagalm) in de kerk, de groep werd gesplitst in 2 kleine groepjes. Een groepje gaat dan met 'meneer Jos' naar het orgel, het andere groepje met 'meester Henk' naar de crypte.

Bij het orgel legt meneer Jos uit hoe het orgel werkt en klinkt. Ieder kind mag het ook eens proberen. In de crypte wordt een uitgebreidere uitleg gegeven over de werking van een mechanisch orgel. O.a. met behulp van het (opengewerkte) 'Demo-orgeltje' (dat ook iedereen mag proberen) Bij de 'pijpentafel' wordt uitleg gegeven hoe een orgelpijp werkt en klinkt (ook dit mag geprobeerd worden) en hoe ze gemaakt worden.

Na ca 30 min. wordt er van groepje gewisseld zodat iedereen alles heeft meegemaakt. ('juf Jannie' houdt daarbij de tijd nauwlettend in de gaten) Aan het eind van de excursie is er nog een klein concertje door meneer Jos, waarbij iedereen het grote orgel kon horen bij het 'Wilhelmus' en dat bekende stuk van de 'oude meneer Bach' (die waarschijnlijk nog maar 19 jaar oud was toen hij de Toccata in d - BWV 565 schreef)

Enkele foto's genomen tijdens de educatieve kinderprojecten

v.l.n.r.: gastles in de klas... inzet orgelpijpjes voor in de klas... in de Kloosterkerk ..kijk dáár is het orgel

v.l.n.r.: Met z'n allen in de kerkbanken... met z'n allen bij het orgel... meneer Jos laat iets horen... zelf proberen

v.l.n.r.: meester Henk verteld over orgelpijpjes... en over de mechaniek van een orgel... zelf blazen mag ook...
(De meeste foto's zijn gemaakt door Pieter Baak, die daarvoor alle excursies heeft bezocht.)

3.5.3. *2e lustrum Kinderproject*

Ter gelegenheid van het 2e lustrum van het Kinderproject, dat in 2009 van start ging, hebben enkele bijzondere activiteiten plaats gevonden.

fotocollages

Van alle deelnemende lesgroepen zijn tijdens het project foto's gemaakt (uiteraard met hantering van de voor foto's gebruikelijke regelingen op de scholen) waarvan per groep fotocollages zijn gemaakt. Iedere deelnemende leerling kreeg hiervan een afdruk uitgereikt. Iets dat erg op prijs werd gesteld.

orgelpijpjes

Bij de planning van het project kwam vast te staan dat groep 6 van de Oranje Nassauschool aanwezig zou zijn bij de feestelijke afsluiting van het lustrumjaar. Omdat deze groep erg actief is met 'knutselactiviteiten in de klas' is, in overleg met de leerkracht, door Henk een aantal houten orgelpijpjes gemaakt die door de kinderen in klas in elkaar gezet moesten worden en meegenomen naar de 'Feestbijeenkomst'. Dit werd door de leerlingen en hun meester erg op prijs gesteld.

feestelijke afsluiting lustrumjaar

Om op een bijzondere manier stil te staan bij het 2^e lustrum van het kinderproject, maar ook om alle subsidiegevers en belangstellenden te bedanken, werd besloten om aansluitend aan de laatste excursie op 26 maart in de Kloosterkerk een korte feestelijke borrel te organiseren.

Hiervoor waren de sponsors en een aantal belangstellenden uitgenodigd. Ook de wethouder Cultuur, Joris Wijsmuller had voor hiervoor een uitnodiging ontvangen.

Dat hij tevens ook voor iets anders kwam was voor Henk een totale verrassing. Namens de gemeente Den Haag mocht hij aan Henk de Haagse Stadspenning uitreiken voor de vele jaren van vrijwilligerswerk voor kerk en maatschappij (w.o. het bestuurswerk en kinderproject van het HOK).

Echtgenote Jannie had hiertoe de aanzet gegeven en werd, samen met Henk in de bloemetjes gezet. Het werd een feestelijke gebeurtenis met een drankje en hapje en limonade voor de kinderen, die daarna het echtpaar toezongen.

3.5.4. *'Kom-in-de(orgel)kas(t)-dag' Grote Kerk*

De 'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag' is een, sinds 2015 jaarlijks terugkerend, educatief project voor jong en oud, in de Grote Kerk.

In 2018 werd de 'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag' georganiseerd op zaterdagmiddag 18 augustus van 13.00 tot 16.00 uur, tijdens de 'reguliere' openstelling van de Grote Kerk, waardoor veel passanten en toeristen aan het project konden deelnemen.

Deelname was gratis. De door de Grote Kerk ingestelde toegangsprijs van € 2,- is vooraf door het HOK 'afgekocht', zodat de toegang voor de bezoekers gratis was.

In kleine groepjes kon het orgel worden bezocht, dat door titulair organist Ben van Oosten werd gedemonstreerd. Daarnaast kon een infostand worden bezocht, bemenst door het HOK-educatieteam, met heel veel verschillende orgelpijpen, foto- en lesmateriaal en het 'demo-orgeltje' van Flentrop orgelbouw (waarbij te zien is hoe de mechaniek werkt).

De Stichting Orgelconcerten Grote Kerk, met wie de dag gezamenlijk was georganiseerd, had tevens gezorgd voor een 'Doe-orgeltje', dat in groepjes in- en uit elkaar kon worden gehaald en bespeeld. Dit bleek een groot succes.

Hoofdorgel, infostand, Demo-orgel en Doe-orgel werden bezocht door zo'n 150 kinderen en volwassenen, waaronder ook mensen die nog nooit een orgel hadden gehoord of gezien of zelf nog nooit in een historisch kerkgebouw geweest..

Voor dit project was al eerder een **'lesbrief'** met 'werkbladen-voor-de-kids' ontwikkeld die gratis kon worden meegenomen. Ook het lesboekje **'Muziek uit een gebouw' -het orgel-** was voor belangstellenden gratis beschikbaar.

Ook in 2018 heeft het project de nodige voorpubliciteit gehad middels affiches, banners en flyers, Facebook, de HOK-website en div. landelijke orgelwebsites.

3.5.5. **Financiering educatieve activiteiten**

De realisatie van het **educatieve project voor de basisschool** werd in 2018 gefinancierd middels een in het beleidsplan 2017-2020 toegezegde subsidie voor dit doel en, evenals voorgaande jaren, aangevuld met donaties van de Stichting Boschuisen, de Debman Foundation en Fonds1818.

De extra kosten i.v.m. de lustrumviering waren zeer gering en konden uit eigen middelen worden betaald.

De financiering van de **'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag'** in de Grote Kerk kon uit de eigen middelen van het HOK worden bekostigd, mede omdat de organist zijn gratis medewerking had toegezegd en alleen de (€ 2,-) toegang van de bezoekers in rekening werd gebracht (die toch aardig opliep omdat er veel bezoekers waren)

Enkele foto's genomen tijdens de 'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag in de Grote Kerk

4. Artistiek jaaroverzicht 2018

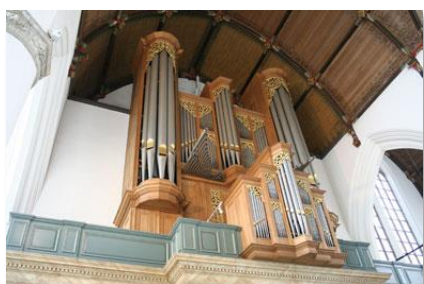
Ieder jaar trachten de participanten het artistieke niveau van de concerten op hoog peil te houden door, naast de eigen organisten, concertgevers van naam uit binnen- en buitenland uit te nodigen op de fraaie orgels van de HOK locaties.

Naast de 16 gesubsidieerde orgelconcerten wordt nog een veelvoud daarvan georganiseerd waarin ook andere solisten, instrumenten of ensembles te horen zijn. Deze lijn is ook in 2018 voortgezet.

Hieronder volgt het artistiek jaaroverzicht van alle participanten van het HOK. Waarbij dient opgemerkt dat de participanten in 2018 hun artistiek jaaroverzicht geleverd hebben op basis van een, door het HOK-bestuur verstrekte, format om zo meer eenduidigheid te krijgen.

4.1. Grote Kerk

Artistiek Verslag van de in 2018 in HOK-verband gegeven gesubsidieerde orgelconcerten door de Stichting Orgelconcerten Grote Kerk (SOGK)

Algemene informatie

- Locatie: Grote Kerk Den Haag
Rond de Grote Kerk 10
- Organisatie: Stichting Orgelconcerten Grote Kerk (SOGK)
- Organist: Ben van Oosten
- Verslagjaar: 2018
- Opsteller: Jan Flikweert

A. Inleiding

Het Internationaal Orgelfestival wordt al meer dan 25 jaar in de zomer in de Haagse Grote Kerk georganiseerd. Het festival van 2018 bestond evenals voorgaande jaren uit drie concerten, waarin (inter)nationale toporganisten het Metzler-orgel bespeelden. Tijdens het slotconcert wordt geregeld een bijdrage geleverd door andere instrumentalisten of vocalisten, hetgeen ook dit jaar gebeurde.

B. Concertdata / bezoekersaantallen

Grote Kerk – gesubsidieerde concerten Internationaal Orgelfestival 2018		bezoekers		
datum:	concertgever:	betaald	gast	totaal
dinsdag 21-08	Matthias Havinga (Amsterdam), orgel	67	5	72
donderdag 23 -08	Simon Johnson (Londen), orgel	63	20	83
zaterdag 25-08	Ben van Oosten (DH), orgel + Ellen Corver, piano	167	25	192
Totaal:		297	50	347

C. Programma

Het openingsconcert op dinsdag 21 augustus werd gegeven door Matthias Havinga, organist van de Koepelkerk of Ronde Lutherse Kerk en Oude Kerk in Amsterdam.

Naast werken van klassieke componisten als Bach en Mendelssohn, waaronder enkele transcripties, had de concertgever ook minder bekend 20^e-eeuws repertoire van de Estlandse componist Arvo Pärt en de Nederlandse componist Wim de Ruiters geprogrammeerd.

Simon Johnson verzorgde op donderdag 23 augustus het tweede concert. Johnson is hoofdorganist van St. Paul's Cathedral in Londen.

Zijn concertprogramma bevatte werken van Bach en van Engelse en Nederlandse componisten uit een periode van vier eeuwen, waarmee de veelzijdigheid van het Metzler-orgel werd gedemonstreerd.

Bij het slotconcert op zaterdag 25 augustus kon het publiek luisteren naar de titulaire organist van de Grote Kerk, Ben van Oosten, m.m.v. Ellen Corver (piano).

Zij speelden solistisch (Bach, Debussy, Franck) en als duo in de 'Ballade' van Marcel Dupré en in 'Confluences' (2017) van de Haagse componist Roel van Oosten, die ook bij dit concert aanwezig was.

D. Artistiek verslag

De SOGK kijkt met tevredenheid terug op deze editie van het festival. Het festival levert een belangrijke bijdrage aan het muziekaanbod van onze stad en geniet landelijke bekendheid bij het orgelpubliek. De publieke belangstelling is dan ook een stimulans om door te gaan met het organiseren van kwalitatief hoogstaande orgelconcerten in de Grote Kerk. Zowel in de keuze van de solisten als in de samenstelling van de programma's wordt gestreefd naar kwaliteit en diversiteit. Ook dit jaar werden naast composities uit de barok verschillende meesterwerken uit de romantiek ten gehore gebracht, terwijl eveneens aan hedendaagse orgelmuziek aandacht werd geschonken.

Door deze concerten wordt bovendien het Metzler-orgel - door kenners unaniem beschouwd als een van de beste moderne orgels van ons land – goed benut.

Naast de artistieke kwaliteit van de concerten spelen voor onze stichting een stijlvolle presentatie en een sfeervolle ambiance een belangrijke rol. Daaraan wordt bijgedragen door de historische entourage van de kerk, de verlichting van het orgelfront, het goed verzorgde drukwerk, een welkomstwoord, een videopresentatie van organisten en registranten in actie en de gelegenheid tot ontmoeting onder het genot van een drankje na het concert.

Zonder financiële steun van derden zou het onmogelijk zijn een dergelijk festival te organiseren. Wij zijn dan ook bijzonder dankbaar voor de financiële steun die wij van verschillende fondsen mogen ontvangen. Hierdoor worden wij in staat gesteld de organisatie van het festival te continueren en de kwaliteit ervan te waarborgen.

E. Nawoord / opmerkingen / bijzonderheden

Lunchpauzeconcerten

In de Grote Kerk zijn, naast de concerten in het kader van het Internationaal Orgelfestival in augustus, ook een zevental lunchpauzeconcerten georganiseerd in de maanden juli en augustus. De pauzeconcerten werden gegeven op vrijdag van 12.45 uur tot ca 13.15 uur en waren gratis toegankelijk met een collecte na afloop. Als regel werden deze concerten bezocht door zo'n 30-40 bezoekers. Voor deze activiteiten is geen subsidie via het HOK ontvangen.

Grote Kerk – niet gesubsidieerde lunchconcerten 2018	
vrijdag 6 juli	Gerard Legierse, orgel
vrijdag 13 juli	Francesca Ajossa, orgel
vrijdag 20 juli	Marieke Stoel, orgel
vrijdag 27 juli	Anna den Hertog –Karpenko + Bert den Hertog, orgel
vrijdag 3 augustus	Matthijs Breukhoven, orgel
vrijdag 10 augustus	Kristian Schneider, orgel
vrijdag 17 augustus	Maryam Haiawi, orgel

Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag

Aansluitend aan deze serie en voorafgaand aan het Internationaal Orgelfestival heeft de 'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag' plaats gevonden, die werd georganiseerd in samenwerking met het Educatieteam van het Haags Orgel Kontakt.

Deze 'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag' vond plaats op zaterdag 18 augustus van 13.00 tot 16.00 uur en heeft een educatief karakter en is geschikt voor jong en oud.

Meer over deze dag is te lezen bij pt. 3.5.4

Jan Flikweert - voorzitter SOGK
Den Haag, oktober 2018

4.2. Lutherse Kerk

Artistiek Verslag van de in 2018 in HOK-verband gegeven gesubsidieerde orgelconcerten door de Stichting Cultuur en Muziek in de Lutherse Kerk (SC&MLK)

Algemene informatie

- Locatie: Evangelisch Lutherse Kerk
- Organisatie: Stichting Cultuur en Muziek in de Lutherse Kerk
Lutherse Burgwal 9
- Organist: Sander van den Houten
- Verslagjaar: 2018
- Opstellers: Sander van den Houten/Nigel Lamb

A. Inleiding

De Stichting Cultuur en Muziek in de Lutherse Kerk heeft in 2018 hun programmering op de schop gegooid om het vermaarde Bätz-orgel uit 1762 en het kerkgebouw nog meer 'op de kaart te zetten'. In afwijking van voorgaande jaren niet meer tijdens de 'Bätz-orgelmaand' oktober en de 'Zomerconcerten op de vrije zaterdag', maar in een serie het gehele jaar door. Deze betrof:

- een serie concerten op de zaterdagmiddag in mei door gevorderde orgelstudenten
- een serie op een zaterdagmiddag in iedere maand van het jaar (behalve in augustus) met afwisselend orgelconcerten en koorconcerten.

Al deze concerten vingen aan om 15.30 uur en waren gratis toegankelijk met een collecte na afloop van het concert. De thema's van de concerten waren 'Improvisatie' en 'Diversity'.

B. Concertdata / bezoekersaantallen

In 2018 zijn zowel via het HOK gesubsidieerde concerten georganiseerd als concerten die op andere wijze gefinancierd zijn. Deze worden in dit verslag afzonderlijk vermeld.

Lutherse Kerk – gesubsidieerde concerten 2018		bezoekers	
datum:	concertgever:	onbetaald	totaal
zaterdag 27 januari	Ronald de Jong (Zoetermeer), orgel	75	75
zaterdag 17 maart	Sietze de Vries (Groningen), orgel	80	80
zaterdag 28 juli	Sander van den Houten (Den Haag), orgel	40	40
Totaal:		195	195

Lutherse Kerk – niet gesubsidieerde concerten 2018		bezoekers	
datum:	concertgever:		totaal
zaterdag 24 februari	Projectkoor o.l.v. Danny Nooteboom: Buxtehude cantates*	100	100
zaterdag 28 april	Toonkunstkoor Zeist o.l.v. Danny Nooteboom*	90	90
zaterdag 12 mei	Studentenconcert: Maurits Bunt en Vincent de Ridder, orgel	40	40
zaterdag 19 mei	Studentenconcert: Martien de Vos en Rik Melissant, orgel	40	40
zaterdag 26 mei	Studentenconcert: Iddo van der Giessen en Jan Pieter Lanooy	40	40
zaterdag 30 juni	Bovenkerk Kamerkoor o.l.v. Ab Weegenaar*	70	70
zaterdag 14 juli	Rien Donkersloot, orgel	52	52
zaterdag 29 sept.	Sander van den Houten en Aarnoud de Groen, orgel	66	66
zaterdag 27 oktober	Cordiality o.l.v. Patrick Pranger. (Grote Orgelmis van J. S. Bach)*	104	104
zaterdag 24 nov.	Gerben Mourik en Sander van den Houten, orgelprovisaties	60	60
zondag 23 dec.	Festival of Nine Lessons and Carols*	99	99
Totaal:		761	761

C. Artistiek verslag

Onderscheid wordt gemaakt door de via het HOK gesubsidieerde concerten en de niet via het HOK gesubsidieerde concerten. Deze worden slechts in vogelvlucht vermeld.

Via het HOK gesubsidieerde concerten:

- Concert 27 januari: Als eerste in de serie speelde Ronald de Jong uit Zoetermeer een orgelconcert. Hij opende het concert met een vers geschreven eigen compositie over psalm 65. Hierna volgden werken van J. S. Bach (concerto in d-moll, BWV 596 en Trio in G, BWV 1027a) en J. Rheinberger (Agitato uit Sonate 11). Waarna 3 eigen werken geprogrammeerd stonden (Passacaglia, Elegie en Dance Rithmique). Het concert werd afgesloten met – hoe kan het ook anders – een improvisatie. Deze was impressionistisch van stijl en had geen duidelijk thema, een vrije improvisatie dus. Prachtige klankkleuren gehoord. Een uitstekend concert.
- Concert 17 maart: dit concert werd gegeven door Sietze de Vries uit Niezijl. Sietze onderscheidt zich als meesterimprovisator en heeft veel passie voor dit door hem genoemde 'ambacht'. Hij werd vooral uitgenodigd de barokke kant van improviseren te laten horen. Zijn programma sloot aan bij de tijd van het kerkelijk jaar (40 dagentijd). Het concert opende met de d-moll Toccata van D. Buxtehude. Vervolgens H. Scheidemann 'Erbarm dich mein, o Herre Gott' waarna de eerste variatiereeks aan improvisaties klonk over 'O Haupt voll Blut' in barokstijl. Sietze maakte vervolgens een drieluik van Bachwerken door tussen de Fantasia en fuga in g (BWV 542) het koraal 'Erbarm dich mein' van Bach te spelen. Weliswaar in getransponeerd naar g-moll. Waarna hij afsloot met improvisatie II in romantische stijl over verschillende 40 dagentijd liederen.
- 28 juli: op die datum speelde de organist van de Lutherse Kerk Sander van den Houten een orgelconcert. Hij deed dat voor een boven verwachting aanwezig publiek. In het kader van het thema speelde Sander 2 improvisaties, één aan het begin (in Barokstijl) en één tot slot in romantisch/moderne stijl. Tussen de improvisaties waren werken te horen van: Bach: Triosonate 3 in d-moll (BWV 527). Mendelssohn: Sonate 2 in c-moll. De wat minder bekende componisten: Türke, Finzenhagen en Schneider, van hen drie verschillende koraalbewerkingen in romantische stijl. En het bewijs werd geleverd dat op een goed orgel alles mooi klinkt in het Troisième Choral en La mineur van César Franck.

Niet via het HOK gesubsidieerde Koorconcerten:

Afwisselend met de orgelconcerten, die steeds op de laatste zaterdag van de maand werden georganiseerd, werden ook Koorconcerten gegeven, waarbij de koren steeds werden begeleidt op het Bätz-orgel.

Aan het eind van het jaar werd het de Adventtijd Festival of Nine Lessons and Carols op zondag 22 december

Deze concerten werden goed bezocht, maar vallen buiten het kader van dit verslag.

Niet via het HOK gesubsidieerde Studentenconcerten:

In mei 2018 vond er binnen de serie 'Improvise!' een mini-serie studentenconcerten plaats. Het doel van deze mini-serie was jonge organisten een podium te geven. Twee van de concerten werden gegeven door conservatoriumstudenten (Maurits Bunt en Vincent de Ridder; Iddo van der Giessen en Jan Pieter Lanooy) en één van de concerten door de winnaars van het Ambitus orgelconcours (Rik Melissant en Martien de Vos) wat in 2017 plaatsvond. Voor al deze concerten was een improvisatie vereist.

- Het concert op 12 mei werd door Maurits Bunt en Vincent de Ridder gegeven. Behalve de improvisatie brachten ze de werken ten gehoor van J.S. Bach en D. Buxtehude. De uitvoering getuigde van een degelijke voorbereiding waardoor het orgel in zijn vele facetten sprankelde. Het concert werd positief ontvangen. Het aantal bezoekers viel tegen.
- Het concert op 19 mei werd door Martien de Vos en Rik Melissant gegeven. Behalve de verplichte improvisatie door Martien in Barokstijl speelden ze de werken van J.S. Bach, N. Bruhns, F. Mendelssohn-Bartholdy en L. Vierne. Een veelzijdig programma met muziek uit de 17e - 20e eeuw. Het Bätz orgel kan zo'n breed repertoire goed aan. Bijzonder was het slotstuk, een vierhang uitvoering van de Choral uit BWV 80. Het programma was een ware reis door de tijd.

Wederom was de opkomst teleurstellend. Waardering voor het spel van deze twee jonge organisten ontbrak niet.

- Het concert op 26 mei werd door Iddo van der Giessen en Jan Pieter Lanooy gegeven; beide gevorderde studenten aan het Koninklijke Conservatorium in Den Haag. Behalve een improvisatie vermelde hun programma werken van D. Buxtehude, M. Reger, Franz Liszt, Kenneth Leighton, John Ireland en Alexandre Guilmant.

Een rijk programma met muziek in vele stijlen. Het orgelspel was van een hoog niveau en de organisten beheersten de verschillende stijlen zonder hoorbare moeite. Bijzonder waren de twee improvisaties. Het aantal bezoekers viel best mee. Het gevarieerde had ze zeker aangesproken.

Niet via het HOK gesubsidieerde Orgelconcerten:

- Het concert op 14 juli werd gegeven door Rien Donkersloot. Een programma met muziek die minder vaak te horen is geweest in de Lutherse Kerk. Het spel was van hoog niveau.
- Op 29 september was Jos van der Kooy verhinderd ziekte. Aarnoud de Groen en Sander van den Houten hebben gezamenlijk dit concert over genomen en brachten een zeer divers programma vol verrassingen en humor maar van hoge artistieke kwaliteit.
- Op 24 november vond een concert plaats wat geheel in het teken stond van improviseren. Gerben Mourik en Sander van den Houten gaven gezamenlijk dit concert met thema's uit de tijd van het kerkelijk- (Advent) en wereldlijk jaar (Sinterklaas) en afgesloten met een magistraal eind waarbij ook het Italiaanse orgel tot leven kwam, samen met het Bätz-orgel
- Tot slot het Festival of Nine Lessons and Carols op zondag 22 december.

D. Gehaalde / niet gehaalde doelen**

Doelen waren:

- Verhogen aantal bezoekers
- Vasthouden aan thema
- Ervaren hoe het is om over te stappen naar één concert per maand
- Studentenconcerten

Eerste doel is zeker behaald. Het tweede ook. Maar verbeterpunt is om musici nog meer aan te laten sluiten, zodat de Stichting een lopend verhaal heeft het hele jaar door. Wat betreft het derde doel lijkt het alsof we een vast publiek hebben/creëren, dat weet dat we een bepaalde zaterdag in de maand concert hebben (doel behaald). Dit kan vanzelfsprekend altijd meer. Wat betreft de studentenconcerten hebben we ons doel helaas niet gehaald. Dit proberen we in 2019 anders op te lossen door als thema *'Master and Pupil'* te hebben.

E. Nawoord / opmerkingen / bijzonderheden

Het doet ons als Stichting Cultuur en Muziek in de Lutherse Kerk goed te merken dat een verandering in de programmering effect heeft op het aantal bezoekers. Maar ook de algehele sfeer tijdens de concerten wordt beter. Ook het niet vragen van entree en mogelijkheid tot napraten heeft een positief effect. En een grote plus is het programmeren van koorconcerten, hier komt ander publiek op af en die mensen zien we bij tijd en wijle ook weer terug op orgelconcerten.

Sander van den Houten,
organist Lutherse Kerk en adviseur van de Stichting Cultuur en Muziek

Nigel Lamb,
secretaris van de Stichting Cultuur en Muziek

4.3. Kloosterkerk

Artistiek Verslag van de in 2018 in HOK-verband gegeven gesubsidieerde orgelconcerten van de Stichting Kunstcentrum Kloosterkerk (KCKK)

Algemene informatie

- Locatie: Kloosterkerk, Den Haag
Lange Voorhout 2-4
- Organisatie: Stichting Kunstcentrum Kloosterkerk
- Organist: Geerten van de Wetering
- Verslagjaar: 2018
- Opstellers: Jakob Jager / Geerten van de Wetering

A. Inleiding

In 2018 vonden er drie orgelconcerten plaats in de Kloosterkerk, met telkens een ander thema. Bij het eerste concert was dat 'Vrijheid' (in het kader van de Haagse Vrijheidsweken). Het tweede concert was naar aanleiding van 100 jaar einde WO I, met tevens presentatie van de debuut-cd van organist Geerten van de Wetering. Het laatste concert stond in het teken van de herdenking van componist/organist Siegfried Reda (50e sterfjaar).

B. Concertdata / bezoekersaantallen

Kloosterkerk – gesubsidieerde concerten 2018		bezoekers		
datum:	concertgever:	betaald	gast	totaal
zaterdag 14 april	Geerten van de Wetering, orgel Tatiana Radier poëzie	22	5	27
zaterdag 10 nov.	Geerten van de Wetering, orgel	78	30	108
zaterdag 8 dec.	Vox Avis, o.l.v. Elisabeth Reda, Gijs Burger, orgel	49	11	60
Totaal:		149	46	195

C. Artistiek verslag

Het eerste concert, op 14 april, was onderdeel van de Haagse Vrijheidsweken. Tijdens dit concert werden orgelmuziek en poëzie voorgedragen uit de periode van / met betrekking op de Tweede Wereldoorlog. De poëzie werd voorgedragen door actrice Tatiana Radier (Haagse Kunstkring), het orgel werd bespeeld door Geerten van de Wetering. Hoewel de aanwezige bezoekers de combinatie muziek en poëzie zeer waardeerden, viel het aantal bezoekers tegen.

Het tweede concert op 10 november stond in het teken van 100 jaar einde Eerste Wereldoorlog (11 november 1918), waarbij bovendien de nieuwe cd van organist Geerten van de Wetering werd gepresenteerd: 1918 – Organ music from a new era. Op het programma stonden werken uit de periode van de Eerste Wereldoorlog, en werken van de nieuwe cd. Er was een goede opkomst, met een mooie borrel na afloop.

Tijdens het laatste concert, op 8 december, stond het werk van de 50 jaar geleden overleden organist-componist Siegfried Reda centraal. Ter gelegenheid daarvan waren het koor Vox Avis, onder leiding van kleindochter Elisabeth Reda, en organist Gijs Burger, Reda's opvolger in Mülheim a/d Ruhr, uitgenodigd. Het was in meerdere opzichten een memorabele avond die – hoewel de opkomst niet per se slecht was – een volle kerk had verdiend.

D. Gehaalde / niet gehaalde doelen**

Er is in 2018 opnieuw een gevarieerd programma samengesteld, waarin verschillende samenwerkingen op touw zijn gezet, maar het orgel ook als solistisch instrument werd gepresenteerd. Door verschillende samenwerkingen aan te gaan, blijkt het ook nodig te zijn verschillende doelgroepen te benaderen in de PR. Dat bleek bij het concert van 14 april (Muziek & Poëzie) niet helemaal gelukt te zijn; poëzie-liefhebbers wisten dit concert niet te vinden, terwijl niet voor alle orgelliefhebbers poëzie een welkome aanvulling bleek. Voor

toekomstige concerten is het belangrijk hierover na te denken. De concerten voldeden verder aan het beoogde artistieke niveau.

E. Nawoord / opmerkingen / bijzonderheden

In de Kloosterkerk zijn, naast de orgelconcerten op de zaterdagmiddag, ook een groot aantal lunchpauzeconcerten georganiseerd waaronder 8 voor orgel/orgel+

Kloosterkerk – niet gesubsidieerde lunchpauzeconcerten 2018	
woensdag 3 januari	Geerten van de Wetering (Den Haag), orgel
woensdag 7 maart	Arjan Veen, orgel & Rosanne van Bers, fluit
woensdag 21 maart	Geerten van de Wetering (Den Haag), orgel
woensdag 4 juli	Geerten Liefing (Woerden), orgel
woensdag 18 juli	Kees van Eersel (Kloetinge), orgel
woensdag 1 aug	Henk G. van Putten (Kapelle), orgel
woensdag 15 aug.	Dariusz Bakowski (Krakau), orgel
woensdag 29 aug.	Geerten van de Wetering (Den Haag), orgel

De pauzeconcerten werden gegeven op woensdag van 12.45 uur tot ca 13.15 uur en waren gratis toegankelijk met een collecte na afloop. Als regel werden deze concerten bezocht door zo'n 75-100 bezoekers. Voor deze activiteiten is geen subsidie via het HOK ontvangen.

Geerten van de Wetering
organist Kloosterkerk / artistiek adviseur Stichting Kunstcentrum Kloosterkerk

Jakob Jager
bestuurslid Stichting Kunstcentrum Kloosterkerk

4.4. St. Jacobuskerk

Artistiek Verslag van de in 2018 in HOK-verband gegeven gesubsidieerde orgelconcerten door de Concertcommissie van de H. Jacobus de Meerdere

Algemene informatie

- Locatie: St Jacobuskerk, Parkstraat 65a
- Organisatie: Commissie Jacobusconcerten
- Organist: Jos Laus
- Verslagjaar: 2018
- Opsteller: Jos Laus

A. Inleiding

De Commissie Jacobusconcerten heeft haar concertserie 2018 afgerond. Met een tevreden gevoel kan worden teruggekeken op een zestal concerten, die allen een grote diversiteit uitstraalden. Voor het tweede achtereenvolgende jaar zijn de orgelconcerten op vrijdagavond georganiseerd, het Passie en Advents/Kerstconcert werden op de zaterdagmiddag gegeven.

Een inventarisatie onder de concertbezoekers wees uit dat men de concerten liever toch weer op de zaterdagmiddag georganiseerd zag; met name de avondconcerten in het najaar breken met name de wat oudere bezoekers op.

De concerten werden als gebruikelijk georganiseerd in samenwerking met het Haags Orgel Kontakt, dat inmiddels al weer vele jaren de orgelconcerten in de Haagse Binnenstad coördineert. Deze Stichting, waarin naast een aantal binnenstads-kerken en de Gotische Zaal ook de Jacobuskerk participeert, onderhoudt de contacten met de gemeente Den Haag o.a. met betrekking tot de subsidieregeling.

Dit jaar was er geen collectief thema binnen de participanten afgesproken en stond het de organiserende commissies vrij de concertgevers naar eigen inzicht een programma samen te stellen, vanzelfsprekend in nauwe relatie tot het te bespelen instrument; met andere woorden representatief en toegesneden op het orgel.

De concerten werden geïntroduceerd door de concertgever of door een lid van de Concertcommissie, met als vast uitgangspunt in het kort iets te memoreren over de uit te voeren werken.

Hoewel de concerten sinds 2007 in principe gratis zijn, wordt er na afloop een collecte ter bestrijding van de kosten gehouden. De opbrengst van deze collecten is dermate laag dat dekking van de kosten een utopie blijkt te zijn. Een bescheiden entree heffen zoals dat in het verleden, evenals bij de andere participanten, ook in de Jacobuskerk gewoon was, zou mogelijk wat verlichting kunnen brengen! De balans tussen kosten en baten zou dan veel meer in overeenstemming zijn. Een Bisschoppelijke regelgeving hieromtrent laat het weer invoeren van een toegangsprijs maar moeilijk concretiseren. Gesteld moet worden dat de concerten nooit vanuit winst oogmerk of commerciële drijfveren worden georganiseerd, maar vanuit een zeker educatief uitgangspunt en ter verbreiding van de koor en orgelmuziek in het bijzonder. Dat dit kosten met zich meebrengt spreekt vanzelf!

B. Concertdata

St. Jacobuskerk – gesubsidieerde concerten 2018		bezoekers	
datum:	concertgever:	onbetaald	totaal
vrijdag 25 mei	Joas Laus, orgel	21	21
vrijdag 15 juni	Christiaan Stötzner (Eisenach, D) orgel	15	15
vrijdag 9 nov.	Joas Laus, orgel	20	20
Totaal:		56	56

St. Jacobuskerk – niet gesubsidieerde concerten 2018	
zaterdag 10 maart	Passieconcert - Sarah Mareels (alt) Marijke Groenendaal (sopraan), Jos Laus (orgel)
vrijdag 13 april	Peter Ledaine (Oostende, B) orgel
zaterdag 8 sept.	Open Monumentendag - Jos Laus, orgel
zaterdag 15 dec.	Advents-/Kerstconcert - Capella Sti. Jacobi , Carel Games v Batenburg, orgel

C. Artistiek verslag

In het artistiek verslag wordt alleen verslag gegeven van de via het HOK gesubsidieerde concerten.

Vaste organist van de kerk Jos Laus speelde op **25 mei** en **9 november** een tweetal programma's met werken van Jan Ptz. Sweelinck, Carl Phil. Em. Bach, Jan Nieland (Prelude, Choral et Variations), Gaston Litaize (Prière) en Camille Saint-Saens, Gabriel Pierné en Alexandre Guilmant.

Het avondconcert van **15 juni** was toebedeeld aan Christiaan Stötzner, stadsmusicus en organist te Eisenach (D), o.a. in de St. Georgenkerk, de doopkerk van Johann Sebastian Bach. In deze kerk wordt in samenwerking met de burgerlijke gemeente van Eisenach jaarlijks een Festival rond Bach georganiseerd. Het spreekt vanzelf dat Christiaan Stötzner een uitgebreid programma met alleen werken van J.S. Bach ten gehore bracht.

De manier van spelen was doeltreffend doch geheel wortelend in een tamelijk massieve interpretatie van de Bachwerken; interessant om de grote Preludia en Fuga's van Bach ook eens in deze Duitse traditie wortelende interpretatie te horen.

De overige, buiten deze subsidie vallende concerten zijn vermeld bij C.

Tijdens die concerten stonden op het programma o.m.:

- Stabat Mater van Giovanni Battista Pergolesi voorafgegaan door het Praeludium et Fuge in c (BWV 537) van J.S. Bach. (Passieconcert 10 mrt.)
- werken van J.S. Bach (Es dur, BWV 552), Mendelssohn (Sonate VI) en Louis Vierne (Final Symph I), Flor Peeters (Toccat, fuga en hymne op Ave Maris Stella). (13 apr.)

- orgelwerken met een laagdrempelig karakter van Louis Marchand, Joop Schouten en William Mathias. (Monumentendag 8 sept.)
- orgelwerk van Max Reger, en koor en zangstukken van Francis Poulenc. (Advent/Kerstconcert 15 dec.)

D. Gehaalde / niet gehaalde doelen**

Met betrekking tot de bezoekersaantallen kan gesteld worden dat er van enige stabiliteit sprake is. Toch kan het voorkomen dat met regelmaat in plaats van de komst van bekende en trouwe bezoekers er nieuwe luisteraars zich aandienen. Veelal blijkt dat zij via social media de aankondigingen lezen en dan besluiten een concert te bezoeken.

Uit ervaring van andere organiserende instanties blijkt dat deze vorm van 'persoonlijke' benadering meer effect sorteert dan kleurrijke affiches, waarmee niet gezegd is dat dan maar achterwege gelaten moet worden. Alle mogelijkheden moeten benut worden om de (potentiële) orgel/concertliefhebber te bereiken.

E. Nawoord / opmerkingen / bijzonderheden

De eerder genoemde enquête onder de bezoekers heeft de Concertcommissie aanleiding gegeven na overleg met het Haags Orgel Kontakt de concerten het komende jaar wederom op zaterdagmiddag te organiseren en daarmee tegemoet te komen aan de wensen van de concertbezoeker. Zij waarderen niet alleen de concerten, maar ook het samenzijn (met eventueel drankje) van musici en publiek in de grote zaal van de pastorie na afloop van de concerten.

De Commissie Jacobusconcerten ziet het komende concertjaar 2019 met vertrouwen tegemoet.

Jos Laus,

*dirigent/organist H. Jacobuskerk Den Haag,
adviseur Commissie Jacobusconcerten*

4.5. Elandstraatkerk

Artistiek Verslag van de in 2018 in HOK-verband gegeven gesubsidieerde orgelconcerten in de Elandstraatkerk door de 'Stichting Orgel Elandstraatkerk' (SOEK)

Algemene informatie

- Locatie: Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen (Elandstraatkerk); Elandstraat 194
- Organisatie: Stichting Orgel Elandstraatkerk (SOEK)
- Organist: Bert den hertog, concertorganist; Ed van Aken, kerkorganist
- Verslagjaar: 2018
- Opsteller: E T van Aken

A. Inleiding

Ook dit jaar konden weer een aantal bijzondere concerten worden gerealiseerd, met maar liefst drie buitenlandse organisten. Een bijzonder weerzien was er met Ton van Eck, die behalve organist ook adviseur is van de Katholieke Klokken- en Orgelraad en als zodanig indertijd nauw betrokken is geweest met de restauratie van het Franssen-orgel. Afwijkend was het concert waarbij geïmproviseerd werd op een stomme film. Tot slot zoals altijd was er de inspirerende bijdrage van Bert den Hertog, concertorganist van de Elandstraatkerk.

B. Concertdata / bezoekersaantallen

Bij de bezoekersaantallen is een onderscheid gemaakt in **betalende** en **niet betalende** bezoekers. Deze laatste groep bestaat uit medewerkers van de organisator, vaste donateurs, houders HOK-pasjes of jongeren onder de 15 jaar.

Elandstraatkerk – gesubsidieerde concerten Internationaal Orgelfestival 2018		bezoekers		
datum:	concertgever:	betaald	gast	totaal
zaterdag 2 juni	Olivier Penin (Parijs, Fr.)	30	11	41
zaterdag 9 juni	Ton van Eck (Haarlem)	23	11	34
zaterdag 23 juni	Thorsten Maus (Recklinghausen, D)	14	8	22
Totaal:		67	30	97

Elandstraatkerk – niet gesubsidieerde concerten 2018		bezoekers		
datum:	concertgever:	betaald	gast	totaal
zaterdag 2 juni	Stephen Tharp (USA)	50	15	65
zaterdag 9 juni	Bert den Hertog (Den Haag)	29	13	42
zaterdag 15 sept.	Bert den Hertog (Den Haag)	29	11	40
Totaal:		108	39	147

C. Artistiek verslag

In 2018 werden zes concerten gegeven, waarvan vier in het kader van het Symfonische Orgel Festival Den Haag. Drie van deze concerten ontvingen via het HOK subsidie. Hieronder volgt een korte impressie van deze concerten:

- **2 juni: Olivier Penin** (organist St.-Clotilde, Parijs, Frankrijk)
Een prachtig concert met zowel Duitse als Franse muziek. Dit werd aangevuld met een improvisatie. Op het programma stond muziek van Felix Mendelssohn (Sonate no.6 in d-moll), César Franck (Fantasie, Cantabile en Pièce héroïque uit Trois Pièces) en een Improvisatie
- **9 juni: Ton van Eck**, organist Kathedrale Basiliek St.-Bavo te Haarlem
Een concert met als thema: *Muziek rond de 1e Wereldoorlog*. Hierbij kwamen ook minder bekende stukken aan bod. Deze waren echter alleszins de moeite waard. Na afloop gaf Ton een Powerpoint presentatie, waarin de situatie op muzikaal gebied nader werd toegelicht.

Geprogrammeerd waren werken van Hendrik Andriessen (Fête Dieu (in 1918 geschreven rond Sacramentsdag 30 mei toen de kathedralen in Noord-Frankrijk werden bedreigd door de Duitse bombardementen), Paul de Maleingreau (Credo quod Redemptor meus vivit* (*à la mémoire du soldat André de VAERE*) uit : Epitaphe 1914-1918, Triptyque pour orgue), Max Reger (Siegesfeier op.145, nr.7 (1916), Jacques Ibert (Choral: Justorum animae in manu Dei sunt* (*R^{do}.D^{no}. Jos. Joubert in piam gratamque memoriam*), René Vierne -de jongere broer van Louis- (Toccata**), Charles V. Stanford (Sonata Eroica, nr. 2, op. 151 uit 1917 (*to Monsieur Charles-Marie Widor and the great country to which he belongs*) en 'Rheims' - Allegro moderato - Adagio molto - 'Verdun', Allegro moderato

* Uit de serie *Les Voix de la douleur Chrétienne* (4 volumes, 1921, samengesteld als hommage aan de gevallen in de Eerste Wereldoorlog door abbé Jos. Joubert, organist van de kathedraal van Luçon).

** uit de serie *Les Maîtres contemporains* (8 volumes, 1908-1914), samengesteld door abbé Jos. Joubert.

- **23 juni: Thorsten Maus Recklinghausen, Duitsland)**

Een zeer bijzonder concert: Een bijna twee uur durende improvisatie bij de geluidloze zwart/wit-film: *De klokkenluider van de Notre Dame* waarbij op een bijzondere wijze de gebeurtenissen in de film ondersteund werden door het orgel.

De overige, buiten deze subsidie vallende concerten werden gegeven op:

- **28 april: Stephen Tharp** (USA) die al eerder te horen was geweest in de Elandstraatkerk. Ook nu weer speelde hij een aantal transcripties, ditmaal van Chopin en Liszt. Aangezien het 50 jaar geleden is dat de Franse organiste en componiste Jeanne Demessieux overleed, speelde hij ook een aantal werken van haar.
- **16 juni: Bert den Hertog**, concertorganist van de Elandstraatkerk. Hij verzorgde een prachtig concert met een uiteenlopend programma met werken van Jac. Bonset (Tocatta in a), César Franck (Fantaisie en ut), Charles Marie Widor (Final uit Symphonie nr. 8), Olivier Messiaen (Messe de la Pentecôte: een aangrijpende Pinkstermis waarin de gebeurtenissen en sferen van Pinksteren worden weergegeven)
- **15 september: Bert den Hertog**, die in dit concert speciale aandacht gaf aan werken van Debussy, Demessieux en César Franck. Aangezien Debussy geen orgelwerken heeft geschreven ook hier weer transcripties voor orgel, Het geheel werd afgesloten met César Franck, een componist die ook door Jeanne Demessieux vaak op de lessenaar werd gezet. De ten gehore gebrachte werken waren: Debussy (La Cathédrale engloutie en Clair de lune), Demessieux (gedeeltes uit Méditations sur le Saint Esprit) en César Franck (Piece Héroïque uit Trois Pieces)

D. Gehaalde / niet gehaalde doelen

- a) **Artistieke niveau.** Dit doel werd zeker gehaald. Dit bleek ook uit de enthousiaste reacties van de bezoekers. Van de uitgenodigde organisten mocht ook een hoog artistiek niveau worden verwacht. Een breed scala van muziek is te horen geweest: zowel orgelwerken van diverse pluimage, alsmede transcripties en improvisaties. Het live begeleiden van een stomme film was ook een bijzondere gebeurtenis.
- b) **het beoogde (festival)thema.** Het thema van het Symfonische Orgel Festival spreekt voor zich: de symfonische kwaliteit van het orgel naar voren halen. Door de programmering hebben de concertgevers hieraan ruimschoots voldaan. Voor de themaconcerten was een rode draad de herdenking van Jeanne Demessieux, die 50 jaar geleden is overleden. In beide concerten is hier ruimschoots aandacht voor geweest.
- c) **de artistieke herkenbaarheid van de participant.** Meest in het oog lopend voor de artistieke herkenbaarheid van de Elandstraatkerk is het eigenzinnige en uitgesproken karakter van het Franssen-orgel. Bij het uitnodigen van concorderende organisten wordt ook duidelijk gemaakt, wat zij van het orgel kunnen verwachten. Gezien de vele transcripties, improvisaties en het gespeelde symfonische repertoire is er een duidelijke herkenbaarheid binnen de Haagse orgelcultuur.
- d) **het bezoekersaantal.** Het aantal bezoekers viel het afgelopen jaar tegen. Op enkele data waren daar wel aanwijsbare oorzaken voor, maar de opkomst was duidelijk beneden verwachting. De maand juni blijkt toch ook overladen te zijn met allerlei concerten en voorstellingen, m.a.w. er is veel concurrentie van andere aanbieders van verwante muzikale activiteiten. Ook het concept van vier concerten op vier achtereenvolgende zaterdagen blijkt niet goed te werken. Vanaf het volgend jaar zal hier verandering in worden aangebracht.

E. Nawoord / opmerkingen / bijzonderheden

Over het geheel gezien kunnen we spreken van een geslaagd seizoen, waarbij de artistieke ambitie geheel werd waar gemaakt. Om een groter bezoekersaantal te halen zullen de concerten volgend jaar meer over het jaar worden verspreid.

Ed van Aken,
Stichting Orgel Elandstraatkerk

4.6. Gotische Zaal

Artistiek Verslag van de in 2018 in het HOK-verband gegeven concerten in de Gotische Zaal, onder auspiciën van de 'Stichting Muziek in de Gotische Zaal'.

Algemene informatie

- Locatie: Gotische zaal Raad van State
Paleisstraat 1
- Organisatie: Stichting Muziek in de Gotische zaal
- Organist: Jos van der Kooy
- Verslagjaar: 2018
- Opsteller: Jos van der Kooy

A. Inleiding

Iedere tweede en vierde woensdag van de maand (met uitzondering van juli en augustus) worden er in de Gotische zaal van de Raad van State gratis toegankelijke Lunchpauzeconcerten georganiseerd door de 'Stichting Muziek in de Gotische Zaal'.

Twee series

Op de 4e woensdag van de maand klinkt er kamermuziek door leerlingen van het **Koninklijk Conservatorium**.

Op de 2e woensdag van de maand worden de concerten verzorgd door de organist van de Gotische Zaal, Jos van der Kooy. Ook deze concerten, waarin van der Kooy solistisch optreedt, improviseert en solisten op orgel en piano begeleidt, hebben een kamermuzikaal karakter.

Deze solisten zijn als regel winnaars en finalisten van het **Prinses Christina Concours** waarmee, al vanaf 2015, de Raad van State een samenwerkingsverband is aangegaan. Deze solisten, in de leeftijd van twaalf tot ongeveer twintig jaar, hebben al een hoog artistiek niveau en kunnen zo een goede podiumervaring op doen.

In deze concertserie wordt een kamermuziekpubliek vertrouwd gemaakt met het orgel en jonge musici krijgen kans op te treden in een prachtige ambiance. De Raad van State prijst zich gelukkig met de samenwerking met Haags Orgel Kontakt, Koninklijk Conservatorium -en Prinses Christina Concours.

De 'orgel-gerelateerde concerten'

Er waren in 2017 tien pauzeconcerten waarin het orgel (vaak in combinatie met de vleugel) een rol vervulde en waarin Jos van der Kooy solistisch of als begeleider. In vrijwel alle gevallen in samenwerking met een instrumentale of vocale solist, dan wel solisten.

Een formule die erg goed werkt in de Gotische Zaal.

B. Concertdata

In dit verslag worden alleen de concerten vermeld waarbij het orgel van de Gotische zaal een rol heeft gespeeld. Dit waren:

Gotische zaal – niet gesubsidieerde lunchconcerten 2018	
woensdag 10 jan.	Jos van der Kooy (orgel/piano) en Jules Baelen (klarinet)
woensdag 14 febr.	Jos van der Kooy (orgel/piano) en Inge van Grinsven (harp)
woensdag 14 maart	Jos van der Kooy (orgel/piano) en Job Huisman (cello)
woensdag 11 april	Jos van der Kooy (orgel/piano) en Fabian Homberg (zang)
woensdag 19 mei	Jos van der Kooy (orgel/piano) en Pelle van Esch (bastrombone)
woensdag 13 juni	Jos van der Kooy (orgel/piano) en Christian Jongepier (cornet)
zaterdag 8 sept.	Open Monumentendag: Jos van der Kooy + Studenten KC
woensdag 10 okt.	Jos van der Kooy (orgel/piano) en Noortje van Doom (fagot)
woensdag 14 nov.	Jos van der Kooy (orgel/piano) en Valentine Blangé (viool)
woensdag 12 dec.	Jos van der Kooy (orgel/piano) en Jos Baggermans (saxofoon)
De Gotische zaal ontvangt geen subsidie via het HOK – het gemiddelde bezoekersaantal is ca	
	120-160

Daarnaast werden op de 4e woensdag van de maand steeds instrumentale solisten of ensembles actief.

C. Artistiek verslag

Iedere tweede en vierde woensdag van de maand (met uitzondering van juli en augustus) worden er in de Gotische zaal van de Raad van State gratis toegankelijke Lunchpauze-concerten georganiseerd door de 'Stichting Muziek in de Gotische Zaal'.

Twee series

- **Ensembles/instrumentale solisten**

Op de 4e woensdag van de maand klinkt er kamermuziek door leerlingen van het **Koninklijk Conservatorium**.

- **Orgel/piano m.m.v. vocale/instrumentale solisten**

Op de 2e woensdag van de maand worden de concerten verzorgd door de organist van de Gotische Zaal, Jos van der Kooy. Ook deze concerten, waarin van der Kooy solistisch optreedt, improviseert en solisten op orgel en piano begeleidt, hebben een kamermuzikaal karakter.

Deze solisten zijn als regel winnaars en finalisten van het **Prinses Christina Concours** waarmee, al vanaf 2015, de Raad van State een samenwerkingsverband is aangegaan.

Deze solisten, in de leeftijd van twaalf tot ongeveer twintig jaar, hebben al een hoog artistiek niveau en kunnen zo een goede podiumervaring op doen.

In deze concertserie wordt een kamermuziekpubliek vertrouwd gemaakt met het orgel en jonge musici krijgen kans op te treden in een prachtige ambiance.

D. Bezoekersaantallen

Omdat het bij de Gotische zaal niet gaat om gesubsidieerde concerten en de Stichting Muziek in de Gotische zaal aangegeven heeft geen gemeentelijke subsidie nodig te hebben, zijn er geen bezoekersaantallen opgegeven. De lunchconcerten worden echter als regel zeer goed bezocht door gemiddeld zo'n 120-160 (waaronder veel vaste) bezoekers per concert.

E. Gehaalde / niet gehaalde doelen

Het doel om goede muziek te brengen in de mooie locatie van de Gotische zaal, door de vaste organist en veel jonge musici die zo ook concertervaring kunnen opdoen, is ook in 2018 zeker gehaald. Prettige bijkomstigheid is dat deze concerten gratis toegankelijk zijn en door de vele bezoekers erg op prijs worden gesteld. Vastgesteld kan worden dat deze lunchconcerten aan een behoefte voldoen. Andere doelen, zoals middagconcerten, zijn niet nagestreefd.

F. Nawoord / opmerkingen / bijzonderheden

De Stichting Muziek in de Gotische zaal van de Raad van State prijst zich gelukkig met de samenwerking met Haags Orgel Kontakt, Koninklijk Conservatorium -en Prinses Christina Concours. Het is verheugend dat steeds opnieuw een hoog artistiek niveau wordt bereikt. Dit inspireert de meestal jonge concertgevers. Maar ook met het als regel goede bezoek van deze concerten

Jos van der Kooy,
organist van de Raad van State

In samenwerking met

Henk Barnhard
Secretaris HOK

4.7. HOK Themaconcerten

Artistiek verslag van het themaconcerten in 2018, georganiseerd door het HOK-bestuur in een 'niet-HOK-locatie': Nieuwe Kerk.

Algemene informatie

- Concert: HOK-themaconcert
- Locatie: Nieuwe Kerk, Spui
- Organisatie: HOK-bestuur
- Verslagjaar: 2018
- Opsteller: Henk Barnhard

A. Inleiding

In 2018 heeft het bestuur van het HOK aandacht willen schenken aan het 'grensgebied' van de Klassieke muziek en de Popmuziek. Dit werd verwezenlijkt op 20 januari in de Nieuwe Kerk aan het Spui, waar een uitvoering als dit zeer mogelijk bleek.

Bij dit concert moest rekening gehouden worden met een aantal m.n. organisatorische zaken:

- De concerten in de Nieuwe Kerk vallen onder de Stichting Dans en Muziekcentrum Den Haag (DMC) waaronder de combinatie Zuiderstrandtheater/Nieuwe Kerk valt en die voor ieder concertseizoen een brochure uitgeeft met de programmering van het seizoen. Plaatsing van een te programmeren concert in de brochure is niet verplicht maar wordt wel aanbevolen (i.v.m. de PR) maar kent ook kosten.
- De daadwerkelijke organisatie en kaartverkoop worden gedaan door DMC die daarvoor kosten in rekening brengt, maar ook regels bepaalt.

Door beide zaken en het feit dat dit concert twee concertgevers kende zijn de kosten hoger uit gevallen dan gebruikelijk en is er meer dan normaal bestuurlijk en administratief werk verricht. Dit is dan ook de reden dat er geen tweede HOK-themaconcert is gepland in 2018.

B. Concertdata / bezoekersaantallen

Het concert werd gegeven op zaterdag 20 januari . I.v.m. de aard van het concert was gehoopt dat ook veel jonge bezoekers de weg naar de Nieuwe Kerk zouden vinden. Tot op zekere hoogte was dit ook zo. Toch was het bezoekersaantal lager dan gehoopt.

Nieuwe Kerk – gesubsidieerd HOK-themaconcertconcert 2018		bezoekers		
datum:	concertgever:	betaald	gast	totaal
zaterdag 20 jan.	Marjon Strijk, sopraan & Henk Veldman, orgel	55	9	64

C. Artistiek verslag

Onder het thema 'Popmuziek in een Klassiek jasje' werden sopraan Marjon Strijk en organist Henk Veldman uitgenodigd een performance te geven in de Nieuwe Kerk aan het Spui. Beide musici treden regelmatig samen op met het programma 'Just Fantasy' waarin popmuziek gearrangeerd is voor de vertolking door een klassieke sopraanstem en pijporgel.

Voor Den Haag hadden Marjon en Henk een programma samengesteld van werken uit zowel de klassieke muziek- als de popmuziek cultuur. Zowel van Nederlandse (Haagse) als buitenlandse herkomst.

Beide concertgevers hadden het programma verdeeld in diverse blokjes, waardoor er een zekere rust ontstond, die ook weer spanning opriep ('wat zal er nu weer komen?')

- In het **blokje musical** klonk: de themasong van de 'Phantom of the opera', maar ook: 'Memory', beiden geschreven door Andrew Lloyd Webber (1948)
- In het **blokje geestelijk, klassiek** klonk de aria 'Liebster Jesu, mein Verlangen' (uit Cantate 32) van Johann Sebastian Bach (1685-1750), Het 'Pie Jesu' (uit het Requiem,

opus 48) van Gabriel Fauré (1845-1924) en 'Wir danken dir, Gott, wir danken dir' (Sinfonia uit Cantate 29) van Johann Sebastian Bach.

- Een **blokje Haagse artiesten** kon uiteraard niet ontbreken. Daarin klonk: 'Weekend' van Earth and fire, 'Birds' van Anouk en 'Over de muur' van het Klein Orkest.
- Het **blokje Engels** was heel divers: 'Ch'io mai vi possa', een in het Italiaans gezongen opera van de Duitse Engelsman Georg Friedrich Händel (1685-1759) en 'You take my breath away' van Queen.
- Het **blokje Nederlands** was daarentegen weer echt Nederlands: 'Liefde van later' van Herman van Veen en 'Ken je mij?' van Trijntje Oosterhuis.
- Als laatste een **blokje popsongs** met popmuziek die bijna een klassieke status heeft: 'God only knows' van The Beach Boys en 'Thank you for the music' van Abba. Een mooie afsluiting, ook van dit concert.

Doordat het zo goed gezongen werd en de orgelbegeleiding feitelijk gelijkwaardig aan de solistische zangstem, was het een artistiek hoogwaardige uitvoering van een toch vrij ongebruikelijke combinatie: Pop en Klassiek. Die opnieuw liet zien (en horen) dat goede muziek van alle tijden is. Zeker voor herhaling vatbaar!

D. Gehaalde / niet gehaalde doelen

De doelen waren:

- Grenzen verkennen (en overschrijden) van verschillende muziekculturen;
- De locatie Nieuwe Kerk met het fantastische Duyschot/Flentrop-orgel weer eens op de 'orgelkaart' van Den Haag zetten;
- Aansluiting zoeken bij een ander concertpubliek dan het gebruikelijke 'orgel-publiek';
- Jongeren kennis laten maken met de orgelcultuur.

Gesteld kan worden dat al deze doelen min of meer zijn gehaald: de grenzen zijn verkent en overschreden; Nieuwe Kerk en orgel zijn onder de aandacht gebracht; Nieuw concertpubliek was gekomen, waaronder ook jongeren.

Vastgesteld moet echter ook worden dat,

- zolang het orgel nog niet optimaal (dus gerestaureerd) is, en de akoestische schermen het zicht op het orgel nog belemmeren, de geluidsuitstraling verre van ideaal is;
- Het concertpubliek dat bij andere concerten in de Nieuwe Kerk en het Zuiderstrand-theater wel aanwezig is, nu toch maar 'mondjesmaat' acte de préséance geeft;
- Jongeren niet echt in grote getale kwamen opzetten;

E. Nawoord / opmerkingen / bijzonderheden

Teruggekeken kan worden op een mooi concert waarin een verantwoorde en verrassende combinatie werd gepresenteerd van klassieke muziek en popmuziek 'in een klassiek jasje'.

De wens is dat ook zij die nog niet zo bekend zijn met het klassieke idioom ook de weg naar de klassieke muziek – en het orgel- weten te vinden. Hier zal nog hard aan gewerkt moeten worden. Er is dus nog een lange weg te gaan. Maar al is de orgelcultuur op lange na niet dood (de vele concerten geven daar blijk van), niet iedereen heeft daar weet van.

Het imago (saai en iets van vroeger) moet nodig een fris verjefje krijgen. Zodat iedereen het weer kan zien en mooi gaat vinden.

Namens het organiserende HOK-bestuur,
Henk Barnhard, secretaris HOK

4.8. Herdenkingen

In de programmering voor 2018 is, waar mogelijk en zinvol, aandacht geweest voor bijzondere herdenkingen. Zoals geboorte- en/of sterfjaren van componisten of andere gedenkwaardige zaken of gelegenheden.

4.8.1. Programmatisch herdenkingen

In 2018 waren er meerdere feiten te herdenken die aandacht verdienen. Tijdens meerdere concerten is hier op verschillende wijze aandacht aan gegeven:

- *333^e geboortedag J.S. Bach*
Op 21 maart 2018 was het de 333e geboortedag van de grote componiste en organist Johann Sebastian Bach (1685 - 1750). Tijdens het Lunchconcert op die datum heeft organist Geerten van de Wetering hieraan aandacht besteed in een verrassend programma met een werk van Ronald Watson (1936): 'Happy Birthday Herr Bach', een improvisatie van Geerten van de Wetering over 'Herr, Jesu Christ, du hast bereitet' (BWV 333) en enkele werken van de grote meester zelf: n.l.: Triosonate in Es (BWV 525), Kleines Harmonisches Labyrinth (BWV 591) en Praeludium in C (BWV 547)
- *Herdenking 50^e sterfdag Jeanne Demessieux*
Op 11 november 1968 overleed de fameuze Franse organiste en componiste Jeanne Demessieux. Tijdens meerdere concerten in de Elandstraatkerk is hier aandacht aan besteed. Waarbij ook werk van haar hand werd uitgevoerd.
- *Herdenking beëindiging 1^e wereldoorlog*
In 2018 was het 100 jaar geleden dat de 1e wereldoorlog werd beëindigd. Tijdens een concert in de Kloosterkerk op 11 november werd hier aandacht aan gegeven middels een speciaal orgelconcert.
- *Herdenking 50 sterfdag Siegfried Reda*
In 2018 was het ook 50 jaar geleden dat de componist en organist Siegfried Reda overleed. Tijdens een koor/orgelconcert op 8 december in de Kloosterkerk werd hier aandacht aan geschonken.

4.8.2. Persoonlijke herdenkingen

In 2018 hebben zich binnen het samenwerkingsverband van het HOK zeker persoonlijke herdenkingen voorgedaan. In pt.3.1.4. 'Memorabele zaken', zijn deze al aangehaald. Ze werden echter niet in een ruim HOK-kader geplaatst.

4.9. Toegang concerten

Al enkele jaren geldt voor alle HOK-concerten één toegangsprijs van € 10,- p/p. Ook in 2018 kon deze toegangsprijs als regel gehandhaafd blijven.

Uitzondering daarop was het HOK-themaconcert van 20 januari in de Nieuwe Kerk, waar een toegangsprijs gold van € 15,- i.v.m. de samenwerking met de organisatie van de Nieuwe Kerk/Zuiderstrand theater.

Maar ook het concert van 25 augustus in de Grote Kerk, waar eveneens een toegang werd gevraagd van € 15,- i.v.m. de medewerking van zowel de organist van de kerk als een pianiste.

Gratis toegang is er voor

- jongeren tot 15 jaar (onder geleide);
- lunchpauzeconcerten gegeven in de Gotische Zaal, Kloosterkerk, en Grote Kerk (voor beide laatsten is er een deurcollecte ter bestrijding van de kosten)
- concerten in de St. Jacobuskerk, waar alleen een collecte wordt gehouden i.v.m. Bisschoppelijke regels dat een Godshuis gratis toegankelijk moet zijn. (een regel waarmee het kerkbestuur van de St. Jacobus zich conformeert).
- concerten in de Lutherse Kerk, conform hun eigen besluit, met als argument dat een gratis concert meer bezoekers zal trekken en de kosten toch uit de deurcollecte kunnen worden gefinancierd.

Locaties waar HOK-concerten geklonken hebben

Grote Kerk

Lutherse Kerk

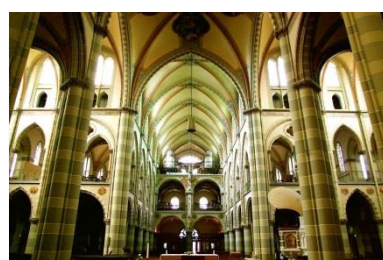
Kloosterkerk

St. Jacobuskerk

Gotische Zaal

Elandstaatkerk

Nieuwe Kerk (HOK-themaconcert)

5. Financieel jaaroverzicht 2017

5.1. Financieel beleid

Op bestuurlijk en organisatorisch gebied wordt binnen het samenwerkingsverband van het HOK uitsluitend gebruik gemaakt van niet betaalde vrijwilligers, die toch professionele resultaten leveren. De honorering van concertgevers is heel divers. Waarbij geconstateerd mag worden dat ook hier de 'wet van vraag en aanbod' van kracht is. Gericht op de hoogstaande artistieke prestaties die worden geleverd.

De (huur)kosten van de HOK-concertlocaties zijn ook in 2018 weer wat hoger dan enkele jaren terug. Wil het HOK ook de toegangsprijzen van de orgelconcerten binnen de landelijke norm (van € 10,-) handhaven, dan is het vrijwel onmogelijk om de begrotingen voor de concerten rond te krijgen zonder financiële steun van sponsors en subsidiebijdragen.

Het HOK is van mening dat met het geven van betaalbare orgelconcerten een cultureel-maatschappelijke verantwoordelijkheid wordt nagestreefd om het 'klinkend erfgoed' ook werkelijk tot klinken te brengen. Dit is ook nog eens historisch bepaald: Immers al in vroegere tijden werd de burgerij van de stad 'op een verheven niveau' ondergehouden door de bespelingen die de stadsorganisten en 'speellieden' op de orgels-van-de-stad gaven.

De subsidie vanwege de gemeente Den Haag, die op basis van het meerjarenbeleidsplan wordt ontvangen, wordt evenredig en naar behoefte verdeeld over de participanten op basis van hun jaarcijfers. In het **financieel jaarverslag 2018** dat onderdeel uitmaakt van dit jaaroverzicht wordt verslag gedaan van inkomsten en uitgaven.

In onderstaand overzicht wordt de begroting van 2018, zoals gepresenteerd in het jaarplan 2018, in herinnering gebracht.

Begroting Haags Orgel Kontakt 2018

Begroting 2018		
BATEN		Begroting 2018
A	SUBTOTAAL OPBRENGSTEN	€ 23.300
A.1	Publieksinkomsten (alleen Den Haag)	€ 5.300
A.2	Sponsorinkomsten	€ 18.000
	<i>Indirecte opbrengsten</i>	
A.4	Diverse inkomsten:	€ 0
B	SUBTOTAAL SUBSIDIES	€ 25.500
B.1.2	Meerjarige subsidie Cultuurfondsen	€ 3.000
B.3.1	Meerjarige subsidie gemeente Den Haag	€ 22.500 (incl. trend 2017)
	Som der baten (A+B)	€ 48.800
LASTEN		Begroting 2018
C	SUBTOTAAL BEHEERLASTEN	€ 6.200
C.1	Beheerlasten personeel:	€ 1.200
C.2	Beheerlasten materieel:	€ 5.000
D	SUBTOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	€ 42.600
D.1	Activiteitenlasten personeel:	€ 12.600
D.2	Activiteitenlasten materieel:	€ 30.000
	Som der lasten (C+D)	€ 48.800

Resumé personeelskosten

Totaal personeelskosten (C.1 + D.1) **€ 13.800**

6. Samenvatting

6.1. Algemene informatie HOK

De Stichting Haags Orgel Kontakt (HOK) is opgericht in 1973 en is een samenwerkingsverband van 6 (orgel)concertorganisaties in de Haagse binnenstad.

Website: www.haagsorgelkontakt.nl

KvK-nummer: 41151651

IBAN: NL97INGB0003417233 t.n.v. Stichting Haags Orgel Kontakt

De stichting wordt geleid door een bestuur, bestaande uit 7 leden, waaronder een voorzitter, secretaris en penningmeester, die allen onbezoldigd hun werk doen.

Contactpersoon is: Henk Barnhard, secretaris
Burgemeester Patijnlaan 1096, 2585 CE Den Haag
tel.: 070 366 4635 | 06 2518 6033 | e-mail: hbarnhard@hetnet.nl

De doelstellingen van het HOK zijn omschreven in art. 2 van de Statuten en luiden: 'Het bevorderen van de orgelcultuur in Den Haag'

De participanten zijn:

- *Stichting Orgelconcerten Grote Kerk Den Haag*
- *Stichting Cultuur en Muziek in de Lutherse Kerk*
- *Stichting Kunstcentrum Kloosterkerk*
- *Commissie Concerten St. Jacobuskerk*
- *Stichting Orgel Elandstaatkerk*
- *Stichting Muziek in de Gotische zaal (van de Raad van State)*

6.2. Relatie MJPB 2017-2020

Het Jaaroverzicht 2018 doet verslag van de activiteiten die hun oorsprong hebben in het Jaarplan 2018, dat weer is gerelateerd aan het Meerjarenbeleidsplan 2017-2020.

De inhoudelijke ambities werden toen als volgt omschreven:

- *het bestuurlijk en organisatorisch functioneren van het HOK als samenwerkingsverband en cultuurplatform;*
- *het zoeken naar vormen en mogelijkheden om te komen tot een 'Orgelplatform' voor heel Den Haag;*
- *het programmeren van (orgel)concerten op de bestaande, en waar mogelijk nieuwe locaties met een duidelijk herkenbare profilering per locatie;*
- *het uitgeven van de jaarlijkse HOK concertinformatiebrochure en informatieboekje m.b.t. de HOK-locaties;*
- *het informeren van de doelgroep door middel van de HOK website en andere media;*
- *het, naast de door de participanten geprogrammeerde concerten, organiseren van twee 'themaconcerten' per jaar op belangwekkende orgels in Den Haag;*
- *het organiseren van een educatief kinderproject op meerdere Haagse scholen;*
- *het organiseren van een educatieve 'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag' in de Grote Kerk.*

6.3. Bestuurlijk jaaroverzicht 2018

6.3.1. Bestuurlijke activiteiten

De bestuurlijke activiteiten hadden ook in 2018 tot doel de orgelcultuur in Den Haag te bevorderen en het samenwerkingsverband van het HOK zo optimaal mogelijk te doen functioneren. Dit werd o.a. gerealiseerd door

- *het regelmatig beleggen van vergaderingen met het bestuur en de participanten;*
- *het ontwikkelen van visie en beleid m.b.t. het doel van het HOK;*
- *het maken van jaarplannen en jaarverslagen m.b.t. het samenwerkingsverband;*
- *het coördineren van de concerten van het HOK;*
- *het coördineren en aanvragen van ondersteunende subsidies voor het HOK;*

- *het voorbereiden en realiseren van educatieve activiteiten;*
- *het realiseren en motiveren van PR activiteiten m.b.t. het HOK.*
- *professionele samenwerking en aanpak van de bestuurstaken op non-profit basis;*
- *efficiënte en goede taakverdeling binnen het HOK-bestuur;*
- *doelgerichte en informatieve samenwerking met de participanten;*
- *verwezenlijking van de 'Orgel platform-functie' in Den Haag in de periode 2017-2020;*
- *continueren en waar mogelijk uitbreiden van contacten met de plaatselijke overheid;*
- *uitwisseling van concertdata en gegevens binnen de Haagse regio en daarbuiten;*
- *uitgeven van jaarlijkse HOK-(concert)flyers voor pauzeconcerten en middag-/avondconcerten naast HOK-infoboekje met meer informatie over orgels en locaties;*
- *nog verder uitbreiden van informatievoorziening via de HOK website en facebook;*
- *helderder beleid formuleren en uitvoeren m.b.t. PR en reclame.*

6.3.2. Plannen en invullingen op bestuurlijk en organisatorisch gebied

In 2018 heeft het HOK zich ingezet om plannen te verwezenlijken m.b.t.:

- *Artistieke variatie en herkenbaarheid van de HOK-locaties:
Waarbij de onderscheiden HOK-locaties ieder een herkenbaar 'eigen geluid' laten horen dat is gerelateerd aan de aard en kenmerken van de locatie en het orgel;*
- *Werkwijze en taak van het bestuur:
Waarbij de werkwijze en taakverdeling van het bestuur regelmatig werd gespiegeld en een noodzakelijke uitbreiding van het bestuur werd gerealiseerd;*
- *De 'platform-functie' van het HOK, binnen de Haagse orgelcultuur:
Waarbij blijvende aandacht is voor de mogelijkheden om tot een ruimere en functionelere platform-functie te komen door stapsgewijze uitbreiding van het aantal participanten;*
- *De relatie met de achterban (de participanten):
Waarbij de relatie met de participanten en hun organisten, en de concertbezoeker, maar ook de plaatselijke overheid (als subsidieverstrekker) wordt zo goed mogelijk wordt onderhouden middels enkele vaste 'merkpunten';*
- *De relatie jaarplan 2018 en jaarverslag 2018:
Waarbij de opzet, qua format en omschrijving, tekstueel en inhoudelijk herkenbaar moet zijn. Maar ook de aangegeven plannen realiseerbaar blijken te zijn;*
- *In de relatie met de Code Culturele Diversiteit wordt gestreefd naar de haalbaarheid op het gebied van 1) programmering, 2) publiekgerichtheid en 3) partnership.*

6.3.3. PR en publieksgerichte activiteiten

Het HOK heeft zich in 2018 opnieuw sterk gemaakt om actuele en publieksgerichte activiteiten te ontplooiën, middels:

- *de HOK website en digitale HOK-nieuwsbrieven;*
- *actieve aankondigingen van concerten op Facebook;*
- *de uitgave van de HOK-folder met info over de concertdata in 2018;*
- *het beschikbaar stellen van het HOK-infoboekje 2017-2020 met informatie over locaties en orgels binnen het HOK samenwerkingsverband (uitgegeven in 2017)*
- *het aanleveren van concert- en maand-affiches;*

6.3.4. Kwantitatieve gegevens HOK concerten

In 2018 zijn in HOK-verband totaal zo'n 81 concerten georganiseerd. 33 middag-avondconcerten en 48 lunchconcerten. In 52 concerten speelde het orgel een hoofdrol (solo of in combinatie met andere instrumenten: orgel+ genoemd).

Van de 52 orgel/orgel+ concerten werden er 15+1 gesubsidieerd middels de HOK subsidie. Voor de overige 36 is op andere wijze financiering verkregen.

- *Grote Kerk: 3 orgelconcerten, waarvan allen gesubsidieerd en 7 lunchconcerten;*
- *Lutherse Kerk: 9 orgelconcerten, waarvan 3 gesubsidieerd en 5 koorconcerten;*

- *Kloosterkerk: 3 gesubsidieerde orgelconcerten en 25 lunchconcerten, waarvan 8 met orgel;*
- *St. Jacobuskerk: 6 orgelconcerten, waarvan 3 gesubsidieerd;*
- *Gotische Zaal: 20 lunchconcerten, waarvan 10 met orgel;*
- *Elandstraatkerk: 7 orgelconcerten, waarvan 3 gesubsidieerd.*
- *HOK-themaconcert: 1 gesubsidieerd orgel+ concert in de Nieuwe Kerk*

6.3.5. Educatieve activiteiten HOK

Educatie en voorlichting zijn ook in 2018 belangrijk geweest. Daarbij was veel aandacht voor informatie en toelichting voorafgaand aan concerten, informatie over de (Haagse) orgelcultuur, het Haagse orgelbezit en de betreffende locaties.

Ook zijn twee specifieke educatieve projecten gerealiseerd:

- *het educatieve (orgel)project voor de basisschool (kinderproject).
Waarbij meerdere lesgroepen van Haagse basisscholen een lesproject werd aangeboden, bestaande uit het lespakket 'Muziek uit een gebouw'-het orgel-, voorlichtingsmateriaal, gastlessen en aansluitende excursies naar het orgel van de Kloosterkerk met het HOK-educatieteam en organist Jos van der Kooy. Dit project, dat al voor het 10^e jaar op rij werd georganiseerd, was opnieuw een groot succes voor deelnemers en organisatoren.*
- *Ook op het persoonlijke vlak kenmerkte dit project zich door hoogte- en dieptepunten:*
  - *Na afloop van de feestelijke afsluiting van het 2^e lustrum van het project volgde een korte feestelijke borrel waarbij ook de wethouder cultuur, Joris Wijsmuller aanwezig was en de Stadspenning van Den Haag uitgereikte aan Henk Barnhard..*
  - *Een persoonlijk dieptepunt was het onverwachte overlijden van Joost, broer en zwager van Henk en Jannie (en tekenaar van de cartoons van het lesboekje 'Muziek uit een gebouw' –het orgel-) in de periode van het educatieve project, dat naar hun wens wel gewoon is door gegaan.*
- *de 'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag' in de Grote Kerk.
Waarbij op een zaterdagmiddag het Haagse publiek de kans werd geboden om in kleine groepjes het Metzler-orgel van de Grote Kerk te bezoeken o.l.v. organist Ben van Oosten, die het orgel ook demonstreerde. Elders in de kerk was een expositie ingericht met orgelfoto's, orgelpijpen en een echt werkend 'demo-orgeltje' en 'Doe-orgeltje, beiden bemenst door het HOK-educatieteam. Ook kon men de lesbrief over het orgel aanschaffen. Ook de 'Kom-in-de-(orgel)kas(t)-dag' werd als een succes ervaren (er waren opnieuw ca 150 bezoekers) en zal zeker gecontinueerd worden.*

6.4. Artistiek jaaroverzicht 2018

6.4.1. Participanten

Van alle concerten in 2018 die zijn georganiseerd 'onder de paraplu van het HOK', is een (artistiek) verslag aangeleverd, als regel opgesteld door de titulair organist of adviseur van de betreffende HOK-locatie. De Artistieke jaaroverzichten zijn opgenomen in het Bestuurlijk en Artistiek jaaroverzicht 2018.

6.4.2. Themaconcerten

In 2018 heeft het HOK een bijzonder Themaconcert georganiseerd in de Nieuwe Kerk. Onder het thema 'Popmuziek in een Klassiek jasje' gaven de sopraan Marjon Strijk en organist Hen Veldman een wervelend concert van klassieke muziek en popmuziek 'in een klassiek jasje'.

Een verslag is weergegeven in het kader van het Artistiek jaaroverzicht 2018

6.4.3. Herdenkingen

In 2018 hebben van meerdere situaties, dan wel componisten, herdenkingen plaats gevonden. Herdacht werden o.a. Het einde van de 1^e wereldoorlog in 1918, de 333e sterfdag van J.S. Bach, de 50e sterfdag van Jeanne Demessieux en Siegfried Reda.

6.5. Financieel jaaroverzicht 2018

Het financieel jaaroverzicht 2018 is opgesteld door de penningmeester van het HOK en geeft inzicht in de uitgaven en inkomsten van het HOK op basis van de gesubsidieerde concerten.

Dit financieel jaaroverzicht 2018 is als een aparte uitgave toegevoegd aan het Bestuurlijk en Artistiek jaaroverzicht 2018.

Aldus vastgesteld door het HOK-bestuur op 7 maart 2018.

Hero E.L. de Boer, voorzitter

Henk Barnhard, secretaris

Gert Jan Hol, penningmeester

6.6. Bijlagen

- 1: Financieel jaaroverzicht 2018 (10 pagina's)**
- 2: Schema concerten 2018 (2 pagina's)**
- 3: Bestuursverklaring jaaroverzicht 2018 (1 pagina)**
- 4: ingevuld format prestatiegegevens HOK 2018 (2 pagina's)**